

UNIVERSITAS TYRNAVENSIS



Časopis Trnavskej univerzity v Trnave

XV/2026/1



**Slávnostný jubilejný 20. ples Trnavskej univerzity
pod záštitou ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR
Tomáša Druckera s hostiteľmi, rektorom TU Milošom Lichnerom
a predsedom Akademického senátu TU Petrom Vargom**



Číslo reg. na MK SR:

EV 4665/12

ISSN 1338-9025

Vydáva Trnavská univerzita v Trnave

Hornopotočná 23

918 43 Trnava

IČO 31 825 249

č. tel.: 033/5939111

<https://www.truni.sk/>

e-mail časopisu: casopis.TU@truni.sk

Predseda redakčnej rady:

prof. PhDr. Zuzana Lopatková, PhD.

Výkonná redaktorka:

PhDr. Henrieta Žažová, PhD.

Členovia redakčnej rady:

PhDr. Kristína Grendová, PhD., MPH

Mgr. Patrícia Hockicková

Katarína Hollošiová

prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.

PhDr. Oľga Kabátová, PhD., MPH, univ. doc.

Bc. Samuel Král

Mgr. Barbora Likavská

doc. PhDr. Gabriela Magalová, PhD.

PhDr. Zuzana Martinkovičová

Mgr. Andrea Mičudová

ThLic. Mgr. Michaela Moravčíková, Th.D.

Mgr. Anna Skupinová

Martina Šulová

Katarína Mária Valuchová

doc. Jozef Žuffa, PhD.

Spolupracovníci:

prof. PhDr. Ivica Gulášová, PhD., MHA

Jazykový redaktor:

PhDr. Pavol Kršák

Grafická úprava:

Jana Janíková

Vydalo:

Typi Universitatis Tyrnaviensis, vydavateľstvo TU,

spoločné pracovisko Trnavskej univerzity

a VEDY, vydavateľstva SAV

Periodicita vydávania:

štvrtročník

Dátum vydania periodickej tlače:

marec 2026, ročník pätnásť

Foto na obálke: Jubilejný 20. ples Trnavskej

univerzity: minister školstva SR Tomáš Drucker

s rektorom TU Milošom Lichnerom a predsedom

AS TU Petrom Vargom. Foto: Barbora Likavská.

Pozn. v príspevkoch sú mená obvykle uvádzané bez akademických titulov.

Redakcia si vyhradzuje právo na skrátenie, formálnu a jazykovú úpravu textov.

Editoriál

Kontinuita a nové výzvy 3

Na pulze univerzity

Dekan fakulty zdravotníctva a sociálnej práce si prevzal
vymenúvací dekrét 4

120. zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie sa
po siedmich rokoch vrátilo na Trnavskú univerzitu 4

Zasadnutie Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR
na Trnavskej univerzite 4

Inaugurovali dekana teologickej fakulty
Remigiusza Piotra Górskeho 5

Trnavská univerzita a Alupe University uzatvorili
memorandum o spolupráci 5

Medzinárodná konferencia spojila minulosť, technológie
aj ľudí 6

Múza ma brala vážne 6

Zmeny vo vedení univerzity 7

Kvíz v knižnici 7

Čo nás teší

Študent Právnickej fakulty TU na ConSIMium v Bruseli:
Keď sa z univerzitnej učebne preniesete priamo do kresla
predsedu vlády 8

Novými docentmi Trnavskej univerzity sa stali Tomáš Godiš
a Daniel Bednár 8

Trnavská univerzita a Univerzita sv. Cyrila a Metoda získali
akreditáciu na spoločné profesijne orientované
študijné programy 9

Aktuality

Univerzita tretieho veku 10

Profesorke Kláre Kuzmovej k nedožitému jubileu 11

Profil osobností

Študentka Tímea Petrásšková: O dobrovoľníctve, odhodlaní
a zmysle pomoci 12

Čas na interview

Výskum dejín Trnavskej univerzity 14

Zo života fakúlt

Novinky z fakulty filozofickej 16

Novinky z fakulty pedagogickej 18

Novinky z fakulty zdravotníctva a sociálnej práce 20

Novinky z fakulty teologickej 22

Novinky z fakulty právnickej 24

Okienko univerzitného pastoračného centra

Rásť spolu aj v zime 26

Študentská panoráma

Exkurzie (a nielen tie) ako forma prepojenia teórie s praxou 27

Daruj si čas 29

Keď prehovorí archív

František Weiss: Trnavský hviezdár, ktorý svojimi meraniami
ohúrnil Európu 30

Ponad čas

Dvadsať ročníkov reprezentačných plesov Trnavskej univerzity 32

Editoriál

Kontinuita a nové výzvy

Vážené kolegyně a kolegovia, milé študentky a študenti, priatelia Trnavskej univerzity,

uplynulé mesiace boli pre našu univerzitu obdobím intenzívnej práce na projektoch, ktoré sa postupne uzatvárajú alebo vstupujú do novej fázy. Niektoré z nich sa blížia k svojmu naplneniu, iné budú pokračovať v nasledujúcich rokoch a vytvárať priestor pre ďalší rozvoj. Ich spoločným menovateľom je snaha posilniť kvalitu vzdelávania, výskumu a infraštruktúry. Projekty, ktoré končia, nie sú uzavretím cesty, ale skôr jej prirodzeným prechodom do ďalšieho obdobia, v ktorom bude potrebné nadviazať na dosiahnuté výsledky a premeniť ich na trvalý prínos pre našu alma mater.

Jednou z dlhodobých priorít zostáva bezpečnosť univerzitného prostredia. V uplynulom období sme urobili viacero krokov na zlepšenie bezpečnostných štandardov v našich budovách i v digitálnom priestore. V týchto aktivitách chceme pokračovať aj v roku 2026. Našou ambíciou je vytvárať prostredie, ktoré bude otvorené a slobodné, no zároveň bezpečné pre všetkých – študentov, pedagógov aj zamestnancov. Bezpečnosť pritom nevníname iba ako technickú otázku, ale ako súčasť kultúry vzájomného rešpektu a zodpovednosti, ktorá tvorí základ akademického života.

Druhou výraznou líniou je pokračujúca digitalizácia univerzity, najmä v administratívnej oblasti. Postupné zjednodušovanie procesov, elektronizácia agendy a prepojenie informačných systémov majú jediný cieľ: uľahčiť každodennú prácu a znížiť administratívnu záťaž tak, aby sme viac energie mohli venovať tomu podstatnému – vzdelávaniu, výskumu a tvorivej činnosti. Digitalizácia nie je samoučelná modernizácia, ale nástroj, ktorý má pomôcť k efektívnejšiemu fungovaniu univerzity ako spoločenstva.

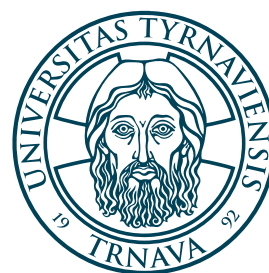
Rok 2025 bol zároveň bohatý aj na udalosti, ktoré posilnili naše spoločenstvo. Jednou z nich bol 20. jubilejný reprezentačný ples, na ktorom sme si pripomenuli aj 390. výročie založenia pôvodnej Trnavskej univerzity. Ples sa konal pod záštitou ministra školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR pána Tomáša Druckera a nebol iba spoločenskou udalosťou, ale aj symbolickým zdôraznením, že univerzita žije nielen vo vedeckých a pedagogických výkonoch, ale aj v stretnutiach, ktoré posilňujú vzťahy medzi generáciami študentov, absolventov, zamestnancov a priateľov univerzity. Takéto momenty pripomínajú, že akademické spoločenstvo je tvorené ľuďmi, ktorí spolu nielen pracujú, ale aj zdieľajú radosť zo spoločného diela.

Do roku 2026 vstupujeme s vedomím, že univerzita je proces, nie hotový stav. Je to cesta, ktorá si vyžaduje trpezlivosť, spoluprácu a dôveru. Každý projekt, každé zlepšenie bezpečnosti, každá digitalizačná zmena či spoločné stretnutie, sú malými krokmi na tejto ceste. Ich význam sa naplno ukáže až vtedy, keď sa spoja do celku, ktorý posilní kvalitu nášho akademického prostredia.

Prajem nám všetkým, aby bol rok 2026 rokom zodpovednej práce, vzájomnej podpory a pokojného napredovania. Nech je to rok, v ktorom budeme vedieť nadviazať na to, čo sa podarilo, a zároveň s rozvahou otvárať nové možnosti pre budúcnosť našej univerzity.

Prajem vám príjemné čítanie prvého tohtoročného čísla nášho univerzitného časopisu.

prof. ThLic. Miloš Lichner, D.Th.
rektor Trnavskej univerzity v Trnave



Dekan fakulty zdravotníctva a sociálnej práce si prevzal vymenúvací dekrét

Rektor TU, profesor Miloš Lichner odovzdal 20. novembra 2025 vymenúvací dekrét prof. MUDr. Jaroslavovi Slanému, CSc., ktorý bude viesť FZaSP TU v nasledujúcich rokoch 2026 – 2029. J. Slaný bol zvolený volebným zhromaždením v apríli a pokračuje tak vo funkcii dekana, ktorú zastáva od roku 2014.

Jaroslav Slaný je pediater a vysokoškolský pedagóg. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Lekárskej fakulte



Masarykovej univerzity v Brne. Je tiež súdnym znalcom pre odbor pediatria. Počas svojej kariéry pôsobil vo viacerých vedúcich funkciách na akademickej pôde aj v zdravotníctve. Od roku 2015 je prednostom Pediatrickej kliniky Fakultnej nemocnice Trnava. V oblasti pediatrie je vedecky a pedagogicky aktívny, pričom jeho dlhoročné skúsenosti a odborné znalosti prispievajú k rozvoju fakulty aj k zvyšovaniu kvality vzdelávania budúcich zdravotníckych a sociálnych pracovníkov.

PR

Foto: Barbora Likavská

120. zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie sa po siedmich rokoch vrátilo na Trnavskú univerzitu

Dňa 8. decembra 2025 sa na pôde TU uskutočnilo 120. zasadnutie Slovenskej rektorskej konferencie (SRK). Rektorky a rektori verejných, štátnych a súkromných vysokých škôl ro-

kovali s predstaviteľmi ministerstva školstva a ďalších verejných inštitúcií so zámerom pomôcť rastu kvality vysokoškolského vzdelávania na Slovensku.

Po pracovnom stretnutí prezídia SRK za účasti rektora univerzity pokračovalo riadne zasadnutie SRK, ktorého sa zúčastnili štátny tajomník, generálni riaditelia a riaditelia Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Hlavnou témou bol návrh metodiky rozpisu dotácií na vysoké školy na rok 2026. Okrem toho predsedníčka Národnej komisie pre výskumnú integritu a etiku Soňa Ftáčniková predstavila komisiu a jej úlohy, ako aj povinnosti vysokých škôl vyplývajúce z prijatia národného kódexu.

„Som rád, že naša Trnavská univerzita mohla privítať po siedmich rokoch opäť na našej pôde SRK, ako aj Klub dekanov VŠ SR. Verím, že sa nám podarilo pripraviť múdry čas na podnetné debaty,“ uviedol rektor TU Miloš Lichner.

PR

Foto: Barbora Likavská



Viceprezident SRK Rudolf Kropil (vpravo), generálna sekretárka SRK Mária Čikešová a rektor TU Miloš Lichner

4

Zasadnutie Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl SR na Trnavskej univerzite

Trnavská univerzita v Trnave hostila 8. decembra 2025 aj zasadnutie Klubu dekanov fakúlt vysokých škôl Slovenskej republiky. Zasadnutie otvorila predsedníčka klubu Viera Peterková, dekanka PdF TU, ktorá privítala dekanov a dekanky fakúlt slovenských vysokých škôl a hostí.

Na rokovaní sa zúčastnili štátny ta-

jomník Ministerstva školstva, vedy, výskumu a mládeže SR Róbert Zsembera, predseda Rady vysokých škôl SR Martin Putala, predseda Študentskej rady vysokých škôl SR Patrik Prístupný, ako aj ďalší zástupcovia ministerstva.

Po úvodnom príhovore štátneho tajomníka nasledovalo rokovanie

k návrhu metodiky rozpisu dotácií zo štátneho rozpočtu verejným vysokým školám na rok 2026 a k zmenám vo vysokoškolskej legislatíve. Diskusia priniesla podnetné návrhy a otvorila priestor na konštruktívnu výmenu názorov medzi predstaviteľmi akademickej obce a štátnej správy.

PR

Inaugurovali dekana teologickej fakulty Remigiusza Piotra Górskeho

Dňa 12. decembra 2025 bol v jezuitskom kostole Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave slávnostne inaugurovaný ThDr. ICDr. Remigiusz Piotr Górski OFM, univerzitný docent, ktorý sa tak ujal funkcie dekana Teologickej fakulty TU. Do funkcie dekana bol R. P. Górski zvolený v októbri volebným zhromaždením a následne vymenovaný rektorom TU. Slávnostnej inaugurácii predchádzala svätá omša, ktorú celebroidal apoštolský nuncijs Nicola Girasoli.

Dekan TF TU vo svojom inauguračnom prejave zdôraznil, že akademický úrad vníma ako službu univerzite, pravde a človeku. Poďakoval všetkým, ktorí stáli pri budovaní fakulty, a pripomenul jej pevné zakorenenie v tradícii siahajúcej až k roku 1635. Teológia podľa neho zohráva v dnešnom dynamickom a často ne-

istom svete jedinečnú úlohu. Má byť priestorom na hlbavý dialóg medzi vierou a rozumom, ponúkať spoločnosti perspektívu zmyslu a pomáhať človeku porozumieť sebe samému. Fakulta sa preto nechce uzatvárať do seba, ale vstupovať do verejných diskusií s hlasom múdrosti, pokoja a nádeje. Vyzdvihol potrebu inter-

disciplinarity a spoločného hľadania pravdy, ako aj rozvoj kultúry dôvery a spolupráce v akademickej komunite. Študentstvo označil za budúcich odborníkov, ktorí budú sprevádzať ľudí v ich osobných, duchovných i spoločenských výzvach. Fakulta má podľa jeho slov formovať nielen ich odborné schopnosti, ale aj charakter, svedomie a empatiu.

Na slávnostnej inaugurácii sa zúčastnili významní hostia: Piotr Samerek, veľvyslanec Poľska, páter Jozef Šofranko, provinciál Spoločnosti Ježišovej na Slovensku a zástupca Veľkého kancelára Teologickej fakulty, Marek Šmid, emeritný rektor TU, emeritný dekan TF TU a člen odvolacej komisie Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo, René Bílik, emeritný rektor TU, vladyka Milan Lach, pomocný biskup bratislavskej eparchie, Mons. Jozef Halko, pomocný biskup Bratislavskej arcidiecézy, a tiež členovia rehoľných spoločenstiev a zasväteného života, najmä bratia z Rehole Menších bratov františkánov a členovia Spoločnosti Ježišovej.

Pánovi dekanovi želáme veľa úspechov, múdrosti a vytrvalosti pri vykonávaní zodpovednej služby, ktorá mu bola zverená. Nech jeho pôsobenie prispeje k ďalšiemu rozvoju fakulty a k posilneniu jej poslania v rámci univerzitného i spoločenského života.

PR

Foto: Barbora Likavská



Trnavská univerzita a Alupe University uzatvorili memorandum o spolupráci

Rektor TU profesor Miloš Lichner a rektor Alupe University v Keni profesor Peter Lwagula Barasa uzatvorili 8. decembra 2025 memorandum o spolupráci, ktoré otvára nové možnosti pre rozvoj vzdelávania, výskumu a medzinárodných projektov.

Cieľom partnerstva je posilniť akademické väzby medzi oboma univerzitami, podporiť mobilitu študentov a pedagógov, ako aj spoločné vedecké iniciatívy. Spolupráca prinesie obohatenie študijných programov, zdieľanie skúseností a vytvorenie priestoru pre kultúrny dialóg. Podpis memoranda je významným krokom k posilneniu medzinárodných väzieb Trnavskej univerzity a potvrdzuje jej dlhodobé úsilie budovať inšpiratívnu, otvorenú a medzikultúrnu akademickú komunitu.

PR

Foto: Barbora Likavská



Medzinárodná konferencia spojila minulosť, technológie aj ľudí

Trnava zažila 27. – 28. novembra 2025 jedinečné stretnutie odborníkov, výskumníkov, študentov a tvorcov kultúrnych politík z celého sveta. Medzinárodná konferencia *Living Heritage: Knowledge, Identity, Practice*, organizovaná v rámci aliancie KreativEU a siete UNESCO UNITWIN, vytvorila priestor, v ktorom sa minulosť prelínala s digitálnou budúcnosťou a kde sa o dedičstve hovorilo nielen ako o predmete ochrany, ale ako o živej sile, ktorá formuje naše identity. Hlavným organizátorom bola Trnavská univerzita v Trnave v úzkej spolupráci s Polytechnic University of Tomar (Portugalsko) a Breda University of Applied Sciences (Holandsko).

Podujatie otvoril rektor TU Miloš Lichner s viceprimátorkou Trnavy Evou Nemčovskou, ktorí zdôraznili význam TU ako otvoreného priestoru pre dialóg a kultúrne inovácie. Konferenciu odborne aj organizačne viedla Lucia Nováková z Katedry klasickej archeológie FF TU v úzkej spolupráci s oddelením pre vonkajšie vzťahy a mobility pod záštitou prorektorky pre vonkajšie vzťahy

a spoluprácu Dany Masarykovej. Mimoriadnu zásluhu na hladkom priebehu podujatia mala Mária Hercegová, ktorá počas oboch dní zabezpečovala časový harmonogram, koordináciu účastníkov aj neviditeľné detaily, vďaka ktorým konferencia pôsobila profesionálne a súčasne veľmi osobne.

Program konferencie bol intenzívny, dynamický a tematicky pestrý – od

archeológie, etnológie a histórie až po umelú inteligenciu, kultúrny manažment a participatívne prístupy. Katmosfére podujatia výrazne prispeli aj spoločné obedy a večere, počas ktorých sa rozvíjali diskusie, nadväzovali nové partnerstvá a vznikali prvé idey na spoločné projekty v rámci KreativEU aj mimo neho. Trnava sa na okamih stala miestom, kde dedičstvo nielen skúmame, ale skutočne žijeme. Záverečná diskusia upriamila pozornosť na budúcnosť: ako udržať dedičstvo živé v čase klimatických zmien, digitalizácie a spoločenských zmien? Rečníci sa zhodli, že odpoveďou je spolupráca, zdieľanie poznania a otvorené komunity, ktoré vedú dedičstvo žiť, nie len uchovávať. Len tak sa z neho stane zdroj identity aj v čase technologických a spoločenských zmien.

Eva Matejovičová Filipová

Foto: Barbora Likavská



6

Múza ma brala vážne

Po druhýkrát sa študovňa univerzitnej knižnice stala miestom odkrývania bohatého myšlienkového sveta majstra Milana Rúfusa. Po druhýkrát sa na sklonku minulého roka (2. decembra) stretli pedagogička Gabriela Magalová a jezuita Peter Girašek, aby diskutovali aj o vzájomnej interakcii Rúfusa a múz. Diskusiu umne doplnila hudobná formácia Hlboká plytčina a autorove básne v podaní študentov Trnavskej univerzity E. Lisej, K. Riškovej a D. Demčíka. Sprievodným podujatím bola výstava kníh z vydavateľstva Perfekt a výstava obrazov Petra Giraška, ktorý sa fenoménom Rúfus zaoberá dlhodobo.

Zuzana Martinkovičová

Foto: Barbora Likavská



Zmeny vo vedení univerzity

Vo funkcii prorektorky pre vedeckú, umeleckú a edičnú činnosť skončila prof. PhDr. Eva Mydlíková, PhD. Počas svojho pôsobenia sa podieľala na rozvoji vedeckých a umeleckých aktivít i posilnení edičnej činnosti univerzity. Na jej miesto nastupuje od 12. februára 2026 prof. PhDr. Zuzana Lopatková, PhD., ktorá chce nadviazať na doterajšie výsledky a ďalej podporovať kvalitu výskumu a

tvorivej činnosti (predstavená v časopise 1/2025, s. 11). Novou prorektorkou pre rozvoj a informačné systémy sa stáva PhDr. Kristína Grendová, PhD., MPH. Zameria sa na strategický rozvoj, modernizáciu IT a posilnenie komunikácie a budovania značky univerzity.



Nová prorektorka pre rozvoj a informačné systémy Kristína Grendová (vpravo), rektor Miloš Lichner a prorektorka pre vedeckú, umeleckú a edičnú činnosť Zuzana Lopatková

PR

Foto: Barbora Likavská

PhDr. Kristína Grendová, PhD., MPH

Vyštudovala verejné zdravotníctvo na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 2007 – 2011 pôsobila ako interná doktorandka a neskôr ako odborná asistentka na Katedre verejného zdravotníctva FZaSP TU, kde obhájila dizertačnú prácu na tému Využitie znalostnej medicíny v onkologickej chirurgii, za ktorú dostala Cenu dekana. Počas pôsobenia na katedre bola spoluriešiteľkou viacerých projektov. V rokoch 2012 – 2014 pôsobila ako odborná asistentka na Katedre rozvojových štúdií a tropického zdravotníctva FZaSP TU, kde spolupracovala ako koordinátorka a členka riešiteľského kolektívu projektu CABIS-IDA (Capacity Building of Human Resources for Health in Slovakia for International Development Help). Podieľala sa na príprave medziodborového študijného programu vzdelávanie a zdravotníctvo v rozvojovej pomoci.

Od januára 2015 opätovne pôsobí na katedre verejného zdravotníctva, kde participuje na projekte CONFIDE (Strengthening Public Health Research Capacity to Inform Evidence Based Policies in Tunisia) a podieľa sa na projektoch SUNI-SEA (Scaling-up Non-communicable Diseases Interventions in South-East



Asia), PRESCRIP-TEC a InoCHF (výskum v oblasti telemedicínskych systémov, technológií a služieb pre pacientov s chronickým zlyhaním srdca). Vyučuje predmety zamerané na manažment, ekonomiku, komunikáciu a duševné zdravie, ako aj predmety pre študijné odbory ošetrovatelstvo a laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve. Bola hlavnou riešiteľkou projektu EDUVAC na TU. V rámci projektu Erasmus+ KA 107 absolvovala mobilitu učiteľa v Tunise, na Univerzite Sousse. Je členkou Rady vysokých

škôl Slovenskej republiky, tajomníčkou Etickej komisie FZaSP TU, od decembra 2018 bola predsedníčkou AS TU FZaSP, od októbra 2021 podpredsedníčkou AS TU. Od roku 2019 do roku 2022 bola členkou Správnej rady Trnavskej univerzity v Trnave. Na katedre verejného zdravotníctva pôsobí ako koordinátorka pre študentov so špecifickými potrebami a koordinátorka programu Erasmus+. Do roku 2023 pôsobila ako koordinátorka Študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ). V roku 2017 bola podpredsedníčkou vedeckého a organizačného výboru konferencie Ochrana života XVII. a sympózia Civilizačné ochorenia III. V roku 2019 úspešne absolvovala špecializačné štúdium MPH, ktoré v súčasnosti aj koordinuje. Od roku 2025 pôsobí ako členka predsedníctva a centrálnej pracovnej skupiny Rady pre vnútorné hodnotenie kvality, je členkou redakčnej rady časopisu Universitas Tyrnaviensis. V súčasnosti je riešiteľkou projektov KreativEU, NFP401101C322 – Simulačné výučbové centrum FZaSP TU a Konzorcium trnavských univerzít. Od februára 2025 pôsobí na Oddelení pre PR a marketing Trnavskej univerzity v Trnave. Do funkcie prorektorky pre rozvoj a informačné systémy bola vymenovaná 12. februára 2026.

Kvíz v knižnici

Poznanie začína otázkou. O tejto skutočnosti sa mohli presvedčiť účastníci prvého vedomostného kvízu, ktorý univerzitná knižnica pripravila pre študentov Trnavskej univerzity

pod taktovkou kvízmaistra Stanislava Šišuláka. Do súťaže sa prihlásilo sedem družstiev a študenti odpovedali na 40 otázok z rôznych oblastí v štyroch kolách. Prvé tri súťažné tímy boli symbolicky odmenené. Skutočnou odmenou však boli získané vedo-

mosti, príjemné prostredie a priateľská atmosféra.

Nezodpovedaných otázok zostáva ešte dosť, takže sa tešíme na ďalšie stretnutie s poznaním.

Zuzana Martinkovičová

Študent Právnickej fakulty TU na ConSIMium v Bruseli: Keď sa z univerzitnej učebne preniesete priamo do kresla predsedu vlády

Aj tento rok bol náš študent vybraný Slovenskou rektorskou konferenciou na ConSIMium. Išlo o štvrtý ročník a štvrtýkrát po sebe bol vybraný zástupca z Právnickej fakulty TU. Z celého Slovenska bolo vybraných šesť študentov a medzi nimi aj Bc. Peter Jarábek. Študenti vo februári 2026 simulovali v Bruseli prácu Rady EÚ¹ a Európskej rady² a oboznámili sa s úlohami a fungovaním oboch inštitúcií. Mali tiež možnosť priamej interakcie s úradníkmi EÚ a mohli sa dozvedieť aj o kariérnych možnostiach v európskych inštitúciách. Čo povedal Peter o svojej skúsenosti?

„Teória je jedna vec, no zažiť politickú realitu na vlastnej koži je niečo celkom iné. Vďaka projektu ConSIMium som mal možnosť vyskúšať si to najťažšie remeslo – viesť krajinu na európskej úrovni. Na tejto prestížnej simulácii v Bruseli som mal česť reprezentovať Slovensko v role predsedu vlády SR.

Simulácia bola mimoriadne komplexná a prebiehala na viacerých úrovniach súčasne. Zatiaľ čo v iných miestnostiach rokovala Rada EÚ (ministri) či národní experti, my na Európskej rade sme čelili vlastným, špecifickým výzvam. Naše rokovania boli nezávislé, strategické a často o tých najzásadnejších politických rozhodnutiach, ktoré nezniesli odklad. Musel som sa rozhodovať autonómne, pod tlakom a s vedomím zodpovednosti za svoju krajinu.

Atmosféru dokresľovali osobnosti, ktoré tieto funkcie zastávali v reálnom svete: Naším zasadnutiam predsedal Herman Van Rompuy, prvý stály predseda Európskej rady a bývalý belgický premiér. Úlohy predsedníčky Európskej komisie sa zhostila bývalá eurokomisárka Elisa Ferreira. Rokovania s H. Van Rompu-



yom boli tvrdou školou diplomacie. Ako skúsený líder nám nič nedaroval – sponchyboval naše postoje, vyžadoval presné argumenty a tlačil nás k hľadaniu skutočných riešení. Bola to lekcija, ktorú vám žiadna prednáška nenahradí.“

P. Jarábek pokračuje: „Chcel by som pekne poďakovať Trnavskej univerzite v Trnave – za dôveru a podporu, vďaka ktorej som mohol reprezentovať našu akademickú pôdu a Slovenskej rektorskej konferencii (SRK) – za to, že ma spomedzi uchádzačov vybrali do národnej delegácie a dali mi

dôveru reprezentovať slovenských vysokoškolákov.“

A posolstvo na záver: „Ak uvidíte výzvu od SRK alebo vašej univerzity na prihlásenie sa do ConSIMium či inú simuláciu, neváhajte. Nezáleží na tom, či študujete právo, alebo iný odbor. Schopnosť vyjednávať a obhájiť si názor pred autoritami sa vám zíde v akejkoľvek kariére. Je to skúsenosť, ktorá vám otvorí oči.“

Ingrid Lanczová

Peter Jarábek

Foto: ConSIMium

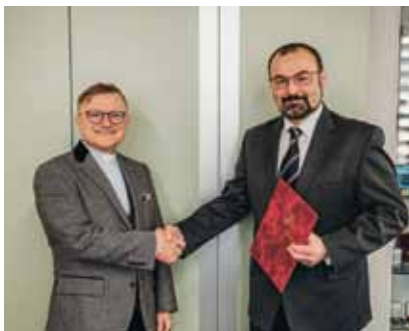
Pozn.

1. „Rada EÚ zastupuje vlády členských štátov. Na jej zasadnutiach sa stretávajú ministri a experti z jednotlivých krajín EÚ s cieľom: prerokovať a prijímať právne predpisy EÚ; uzatvárať medzinárodné dohody v mene EÚ; prijímať rozpočet EÚ; tvoriť zahraničnú a bezpečnostnú politiku EÚ; koordinovať politiky členských štátov v konkrétnych oblastiach.“ Viac informácií: <https://www.consilium.europa.eu/sk/council-eu/> [cit. 13. 02. 2026].

2. „Členmi Európskej rady sú hlavy štátov alebo predsedovia vlád 27 členských štátov EÚ, predseda Európskej rady a predseda Európskej komisie. Európska rada určuje celkové politické smerovanie a priority EÚ, a to tradične prijatím záverov. Nerokuje o zákonoch EÚ ani ich neprijíma.“ Viac informácií: <https://www.consilium.europa.eu/sk/european-council/> [cit. 13. 02. 2026].

Novými docentmi Trnavskej univerzity sa stali Tomáš Godiš a Daniel Bednár

Vedecko-pedagogická hodnosť docenta bola udelená Mgr. Tomášovi Godišovi, PhD., ktorý si svoj docentský dekrét prevzal 1. decembra 2025. Docentský dekrét mu odovzdal rektor TU profesor Miloš Lichner. T. Godiš sa vo svojej pedagogickej činnosti zameriava na výučbu nemeckého jazyka a literatúry. V rámci študijných programov na PdF TU sa venuje vyučovaniu predmetov: morfológia, ortografia, syntax, komunikácia či gramatický proseminár. Špeciálne sa zameriava na textovú lingvis-



Docent Tomáš Godiš s rektorom profesorom Milošom Lichnerom

tičku, štylistiku a mediálnu kultúru vo vyučovaní nemeckého jazyka. Tomáš Godiš vyštudoval Katolícku univerzitu v Ružomberku, kde neskôr pokračoval v doktorandskom štúdiu v odbore teória a dejiny žurnalistiky a získal titul PhD. Pôsobil na viacerých univerzitách a v súčasnosti je pedagógom Katedry anglistiky a germanistiky na Pedagogickej fakulte TU, ktorá vznikla v roku 2026 zlúčením katedry anglického jazyka a literatúry a katedry nemeckého jazyka a literatúry.

Dňa 29. januára 2026 odovzdal rektor Trnavskej univerzity docentský dekrét JUDr. Danielovi Bednárovi, PhD., čím ocenil jeho dlhodobú odbornú, vedec-



Docentský dekrét z rúk rektora Miloša Lichnera preberá Daniel Bednár

kú a pedagogickú činnosť. Docent Bednár pôsobí na Katedre medzinárodného práva a európskeho práva Právnickej fakulty TU. D. Bednár je absolventom Právnickej fakulty Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, kde absolvoval magisterské aj rigorózne štúdium a titul PhD. získal na Trnavskej univerzite. V rokoch 2017 – 2021 pôsobil ako odborný asistent na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Na Ministerstve obrany SR v rokoch 2020 –

2024 zastával funkciu generálneho riaditeľa sekcie legislatívy a práva. Vedecky a pedagogicky sa venuje najmä medzinárodnému humanitárnemu právu, ozbrojeným konfliktom a otázkam bezpečnosti, pričom je autorom viacerých odborných publikácií v tejto oblasti. V rámci pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu predmetov medzinárodné právo verejné I. a II.

PR

Foto: Barbora Likavská

Trnavská univerzita a Univerzita sv. Cyrila a Metoda získali akreditáciu na spoločné profesijne orientované študijné programy

Rektori Univerzity sv. Cyrila a Metoda Katarína Svobodová Nováková a Trnavskej univerzity Miloš Lichner slávnostne podpísali dokumenty k udeleniu internej akreditácie na nové spoločné profesijne orientované študijné programy ekosystémové vedy a environmentálne zmeny, psychológia reklamy a spotrebiteľa a turistický sprievodca.

Študijné programy vznikli ako súčasť konzorcia oboch trnavských univerzít, ktoré sa zapojili do projektu Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mlá-



deže SR na podporu pri strategickom rozvoji infraštruktúry vysokých škôl. Ide o profesijne orientované študijné programy v dennej aj externej forme štúdiá v štandardnej dĺžke 3 roky, ktoré majú pripraviť absolventov do praxe. Prví študenti budú prijímaní od akademického roku 2026/2027. Výučba bude prebiehať na oboch univerzitách, pričom spolupracovať budú jednotlivé fakulty.

PR

Foto: Barbora Likavská

Turistický sprievodca. Nový študijný program v ponuke TRUNI & UCM

Turistický sprievodca je nový trojročný profesijne orientovaný bakalársky študijný program, ktorý vznikol ako súčasť konzorcia TU s UCM. Za jeho vznikom stoja odborníci z filozofických fakúlt oboch univerzít, za TU to boli doc. Dr. phil. Erik Hrnčiarik, dekan FF TU, doc. Mgr. Lucia Nováková, PhD., z katedry klasickej archeológie a Mgr. Radoslava Ristovská, PhD., z katedry histórie. Osobou zodpovednou za uskutočňovanie, rozvoj a kvalitu študijného programu je prof. PhDr. Ladislav Lenovský, PhD., profesor z katedry etnológie a mimoeurópskych štúdií a prorektor na UCM.

Prví študenti budú môcť začať svoje štúdium od akademického roka 2026/2027 a výučba bude prebiehať paralelne na oboch trnavských univerzitách. Podieľať sa na nej budú členovia katedry histórie, katedry klasickej archeológie, katedry dejín a teórie umenia a katedry psychológie FF TU a tiež členovia katedry etnológie a mimoeurópskych štúdií, katedry histórie a stredoeurópskych štúdií, katedry germanistiky, katedry anglistiky a amerikanistiky a katedry slovenského jazyka a literatúry FF UCM.

Cieľom študijného programu je poskytnúť študentom kvalitné vzdelávanie a pripraviť ich na uplatnenie na pracovnom trhu v oblasti domáceho a medzinárodného cestovného ruchu. Počas štúdiá nadobudnú študenti všeobecné vedomosti z oblasti dejín od praveku až po 20. storočie

so zameraním na politické, kultúrne a náboženské dejiny, tiež z oblasti kultúry, etnológie, geografie, psychológie, manažmentu a marketingu. Tieto vedomosti budú doplnené odbornými poznatkami z oblastí, ktoré špecifikujú pôsobenie v cestovnom ruchu a v príbuzných disciplínach. Študenti si počas štúdiá zlepšia svoje komunikačné a prezentačné schopnosti, osvoja si prácu s kancelárskymi a mobilnými aplikáciami a tiež základy počítačovej grafiky a zdokonalia sa v cudzích jazykoch. Za významný prínos považujeme celosemestrovú prax a tiež skutočnosť, že popri povinných predmetoch si budú môcť vybrať z veľkého množstva povinne voliteľných a výberových predmetov z ponuky oboch univerzít a ich pracovísk. Úspešný absolvent bude kvalifikovaný pre oblasť cestovného ruchu

a pripravený pre prax, bude schopný organizovať jednotlivé procesy a viesť pracovný kolektív. Zároveň bude pripravený realizovať samostatné podnikanie v oblasti cestovného ruchu. Absolvent sa bude môcť uplatniť nielen ako samotný sprievodca v cestovnom ruchu, ale tiež ako kultúrny a osvetový referent, pracovník či manažér krajskej organizácie cestovného ruchu, zamestnanec turistického informačného centra. Uplatnenie môže nájsť aj v štátnej správe pre príslušnú oblasť či v oblasti vládnych a mimovládnych organizácií a pod. Študijný program turistický sprievodca prešiel jednotlivými schvaľovacími procesmi a v súčasnosti je otvorený pre prvých záujemcov, ktorých v septembri radi privítame na akademickej pôde.

Radoslava Ristovská

Univerzita tretieho veku

Edukácia predstavuje v živote človeka významnú súčasť jeho aktivít, je to proces cieľavedomého rozvoja osobnosti, získanie vedomostí, zručností a postojov, ktorý formuje osobnosť po telesnej, duševnej i duchovnej stránke. Je to dynamický proces učenia a rozvoja. Celoživotné vzdelávanie sa stáva súčasťou života moderného človeka.

V súčasnej spoločnosti, kde sa neustále predlžuje priemerná dĺžka života, sa kladie stále väčší dôraz na vzdelávanie osôb v staršom veku, čo potvrdzuje rastúci záujem o rôzne kurzy, workshopy a prednášky.

Na Trnavskej univerzite v Trnave ponúkame takúto možnosť vzdelávania na Univerzite tretieho veku, ktorá je určená pre záujemcov, ktorí dovŕšili vek 40 rokov. Štúdiom má záujmový charakter, po jeho ukončení nie je udeľovaný akademický titul. Podmienkou prijatia na štúdium je ukončené stredoškolské vzdelanie

s maturitou. Vyučovanie prebieha formou prednášok v priestoroch fakúlt spravidla 7-krát, jazyky 12-krát počas semestra, vždy popoludní pravidelne v tom istom čase. V ponuke sú aj krátkodobejšie kurzy zamerané na rôzne zaujímavé témy. Všetci absolventi po ukončení štúdia získavajú osvedčenie o absolvovaní štúdia, pri trojročných študijných programoch je štúdium ukončené promóciou.

Záujem o tento druh štúdia z roka na rok narastá, a to najmä z radov seniorov. Potvrdzuje sa, že aktívne prežívanie staroby je dobrá voľba a Univerzi-

ta tretieho veku je jeden z výborných prostriedkov na spestrenie a obohatenie života seniorov. Hlavným poslaním UTV je poskytnúť možnosť naplnenia túžby po poznaní a odborných vedomostiach pre ľudí v seniorskom veku, ako aj pre ľudí aktívne sa pripravujúcich na starnutie.

V rámci celoživotného vzdelávania poskytuje Trnavská univerzita možnosť študovať na Univerzite tretieho veku na dvoch pracoviskách:

1. UTV v rámci Centra ďalšieho vzdelávania TU v Trnave,
2. UTV na Teologickej fakulte TU v Bratislave.

Univerzita tretieho veku na Trnavskej univerzite pôsobí od akademického roka 2002/2003, má teda viac ako dvadsaťročnú tradíciu. Jej cieľom je byť naďalej plnohodnotnou súčasťou vzdelávacích programov Trnavskej univerzity. V akademickom roku 2025/2026 sme otvorili viacero vzdelávacích programov – trojročné, jednoročné, semestrálne, aj krátkodobé vzdelávacie programy. Výučba sa uskutočňuje prezenčnou formou. Počty študentov sú zhrnuté v tabuľke. Univerzita tretieho veku na Teologickej fakulte TU so sídlom v Bratislave pôsobí od akademického roka 1999/2000. Ponúka možnosť študovať vzdelávací program Sväté písmo a systematická teológia, ktorý trvá tri roky. V tomto akademickom roku 2025/2026 navštevuje prednášky v tomto programe 86 seniorov. Ďalej ponúka jednoročné vzdelávacie programy: Biblické sviatky (52 študentov), Cesta spomalenia (29 št.), Kresťanský východ (36 št.) a Kritické myslenie (22 št.). Spolu študuje v aktuálnom roku na Teologickej fakulte TU 225 študentov. Po ukončení trojročného štúdia získajú absolventi osvedčenie o absolvovaní štúdia.

Univerzita tretieho veku v Trnave je členom Asociácie univerzít tretieho veku na Slovensku, ktorá bola založená v roku 1994. V súčasnosti združuje 17 univerzít tretieho veku do spoločného orgánu v záujme výmeny a odovzdávania skúseností a presadzovania vzdelávacích záujmov seniorov na univerzitách a vysokých školách na Slovensku.



Vzdelávací program	Ročník			Spolu
	Prvý	Druhý	Tretí	
Anglický jazyk – začiatočník I	44	22	21	87
Anglický jazyk – začiatočník II		12		12
Anglický jazyk – mierne pokročilý		13	12	25
Konverzácie z anglického jazyka	9			9
Nemecký jazyk začiatočník I.	17			17
Taliansky jazyk začiatočník I.	23	15		38
Archeológia a história v Trnave	25			25
Architektúra ako kronika	15			15
Dejiny umenia a kultúry	25			25
Trestné právo	25			25
Dedičské právo	15			15
Psychológia	51		20	71
Medzigeneračné vzťahy a kvalita života seniorov	14			14
Taje sveta rastlín	11			11
Spolu UTV Trnava	274	62	53	389

Zuzana Tibenská

Foto: Barbora Likavská

Profesorka Klára Kuzmovej k nedožitému jubileu

Profesorka Klára Kuzmová by sa 28. júna 2025 dožila okrúhlych 70 rokov. Osud však rozhodol inak a na Veľkú noc v roku 2022 nás po ťažkej chorobe navždy opustila. Narodila sa v Nových Zámkoch. Archeológiu vyštudovala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V roku 1978 nastúpila do Archeologického ústavu SAV v Nitre, kde sa venovala výskumu doby rímskej na Slovensku. Spolu s Dr. Jánom Rajtárom viedla archeologický výskum rímskeho tábora v Iži. Od roku 2001 pôsobila ako pedagógka na Katedre klasickej archeológie Trnavskej univerzity v Trnave.

Vo svojej vedeckej práci sa zameriavala najmä na obdobie rímskych provincií. Patrila medzi popredných odborníkov na limitné prostredie na Dunaji, jeho topografiu, politicko-hospodársky význam a dejiny rímskej doby na území Slovenska. Osobitnú pozornosť venovala rímskej luxusnej keramike terra sigillata, v ktorej patrila medzi uznávané odborníčky európskeho významu.

V roku 2004 sa habilitovala v odbore archeológia a v roku 2011 bola po inaugurácii na Filozofickej fakulte TU vymenovaná prezidentom Slovenskej republiky za prvú profesorku klasickej archeológie na Slovensku. Počas svojej kariéry aktívne pôsobila v mnohých celoštátnych odborných a vedeckých výboroch, komisiách a radách. Bola dlhoročnou členkou (od roku 1977) a vedeckou tajomníčkou Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV (1989 – 1994, 1999 – 2003), členkou Komisie pre historické vedy grantovej agentúry VEGA (1999 – 2002) i komisií SAIA. Ako členka výboru Slovenskej archeologickej spoločnosti sa počas viacerých volebných období významne podieľala na jej činnosti, organizovaní odborných podujatí a vydávaní

časopisu Informátor – Revue slovenských archeológov.

V občianskom združení Pro Archaeologia Classica, ktoré združuje odborníkov aj laických záujemcov o antickú kultúru a jej dedičstvo na Slovensku, pôsobila dlhé roky ako štatutárna zástupkyňa.

Jej nedožitú jubileum sme si v priebehu roka pripomenuli viacerými spôsobmi. Už v roku 2024 sa na pôde Trnavskej univerzity v Trnave uskutočnila medzinárodná vedecká konferencia venovaná životu a dielu pani profesorky. Príspevky z konferencie boli v roku 2025 publikované v časopise *ANODOS. Studies of the Ancient World*, ročník 17. Číslo venované jej pamiatke je rozdelené na dve časti. Prvá obsahuje osobné spomienky, pocty a vedecké reflexie kolegov, priateľov a spolupracovníkov, ktoré približujú jej profesionálnu dráhu, kľúčové publikácie a metodologické prístupy. Druhá časť pozostáva z odborných štúdií slovenských i zahraničných autorov, ktoré tematicky pokrývajú obdobie od doby bronzovej až po stredovek. Skutočnosť, že pani profesorka bola výraznou inšpiráciou a zakladateľkou vlastnej vedeckej školy, dokazuje aj vysoký počet autorov, ktorí boli jej bývalými študentmi. Mnohí z nich dnes pôsobia v múzeách, pamiatkových inštitúciách, v SAV či na vysokých školách.

Osobitnej pocty sa pani profesorka dostalo koncom októbra, keď jej mesto Nové Zámky udelilo in memoriam čestné občianstvo za mimoriadne celoživotné zásluhy v oblasti archeológie na medzinárodnej úrovni, ako aj za významnú pedagogickú a vedeckú činnosť pri príležitosti jej nedožitého 70. jubilea. Počas slávnostnej ceremónie si na ňu v krátkej videoprojekcii zaspomínal jej bývalý kolega doc. Erik Hrnčiarik. Ocenenie z rúk primátora mesta prevzala jej dcéra Ivana Kuzmová. Pri tejto príležitosti jej bude na jar 2026 na budove Múzea Jána Thaina v Nových Zámkoch osadená pamätná tabuľa.

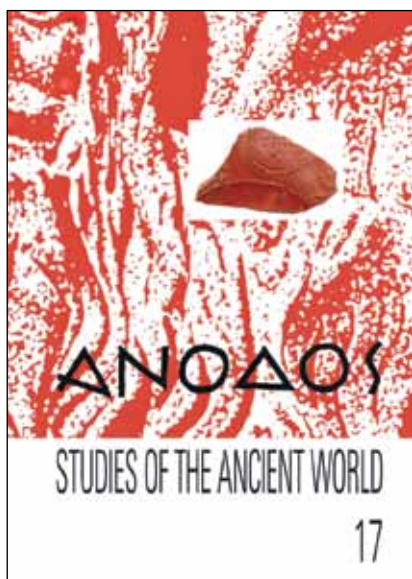


Prof. PhDr. Klára Kuzmová, CSc.

Koncom roka 2025 vyšla publikácia *Die Steindenkmäler aus dem Auxiliarkastell in Iža (Brückenkopf des Legionslagers von Brigetio)*, ktorú vydala TU v spolupráci s Archeologickým ústavom SAV. Impulz na vznik monografie vzišiel ešte od pani profesorky Kuzmovej, ktorá na nej pracovala už od prelomu milénia. Pracovné povinnosti a neskôr aj zdravotné problémy jej však nedovolili dielo dokončiť. Po jej predčasnom úmrtí sa spracovania publikácie ujal docent Hrnčiarik, ktorý doplnil jednotlivé kapitoly a zabezpečil odbornú redakciu. Na publikácii sa autorsky podieľali aj prof. R. Hošek, prof. P. Kovács, prof. P. Chrastina, Dr. Ch. Ertel a Dr. G. Kremer. Publikácia analyzuje kamenosochárske pamiatky nájdené v rímskom tábore v Iži z umelecko-historického, architektonického, epigrafického a petrografického hľadiska. Napriek tomu, že ide o pomerne malý súbor kamenných artefaktov, často bez zachovaného primárneho kontextu, podarilo sa identifikovať päť funkčných skupín. Ich analýza – hoci bola realizovaná už pred takmer 25 rokmi – priniesla významné poznatky, ktoré prispeli k lepšiemu pochopeniu života a organizácie rímskej armády za Dunajom.

Erik Hrnčiarik

Foto: archív autora



Titulná strana 17. ročníka časopisu *ANODOS. Studies of the Ancient World*, ktorý je venovaný pamiatke profesorky Kuzmovej

Študentka Tímea Petrásšková: O dobrovoľníctve, odhodlaní a zmysle pomoci

Dňa 18. novembra 2025 udelil rektor Trnavskej univerzity v Trnave, Miloš Lichner, po prvý raz v histórii univerzity Cenu Františka Weissa. Cena bola udelená študentke právnickej fakulty, Bc. Tímei Petrásškovej. Prvá laureátka prevzala ocenenie za svoju prácu, systematický prístup a odhodlanie ísť nad rámec bežných študijných povinností. V nasledujúcich riadkoch približuje, čo pre ňu toto uznanie znamená a aká cesta viedla k jeho získaniu.

Čo pre Vás znamená získať ocenenie Františka Weissa?

Veľmi si vážim samotnú myšlienku oceňovania študentov, ktorí sa popri štúdiu občiansky angažujú. Myslím si, že je dôležité, aby sa angažovanosť a dobrovoľníctvo vnímali ako hodnota, ktorá má v spoločnosti svoje pevné miesto. Keď sa totiž pozrieme okolo seba, často je to práve neziskový sektor a dobrovoľníci, ktorí pomáhajú tam, kde systém nestačí, a vytvárajú reálne hodnoty v každodennom živote ľudí.

Budem rada, ak aj vďaka tomuto oceneniu osloví dobrovoľníctvo študentov, ktorí sa zatiaľ neangažujú – možno práve ako impulz nájsť si „tú svoju cestu“.

Osobitne silná je pre mňa symbolika odovzdávania Ceny Františka Weissa pri príležitosti 17. novembra. Tento deň si spájame s odvahou študentov a silou občianskej spoločnosti a pre mňa je každoročnou pripomienkou vďačnosti voči generáciám pred nami. Zároveň mi pripomína, že sloboda – nielen tá naša – nie je samozrejmosťou a vyžaduje si aktívny postoj. Aj dobrovoľníctvo môže byť jednou z foriem, ako sa postaviť na stranu tých, ktorých hlas nie je vždy počuť.

Čo Vás motivovalo začať sa venovať oblasti, v ktorej ste vynikli?

Moja angažovanosť sa začala krátko po ruskej invázii na Ukrajine vo februári 2022. Istý čas som pôsobila v podtatranskom centre pre pomoc ľuďom z Ukrajiny v Poprade. Pomáhali sme tu ľuďom utekajúcim pred vojnou – často s jednou taškou, bez ubytovania, práce či jasnej predstavy o tom, čo bude ďalej.

Keďže som v tom období mala študijné povinnosti najmä v Trnave a Bratislave, hľadala som spôsob, ako pri pomoci utečencom zostať aktívna aj dlhodobo. Tak som sa dostala k občianskemu združeniu Mareena, pre-



šla som výberovým procesom a tréningom a postupne sa stala súčasťou komunity, ktorá prepája Slovákov a Slovenky s cudzincami a cudzinkami. Práve pocit spolupatričnosti a zmysluplnosti ma pri tejto práci udržal dodnes.

Môžete nám priblížiť projekt alebo aktivitu, za ktorú ste boli ocenená?

Už druhý rok pôsobím v spomínanom združení Mareena, ktoré sa venuje integrácii cudzincov – najmä utečencov – do slovenskej spoločnosti, ako aj vzdelávaniu a vzájomnému približovaniu kultúr.

Začínala som v rámci komunitného dobrovoľníctva a podieľala som sa na organizácii rôznych aktivít, ako je

Jazyková kaviareň, kde vzniká bezpečný a neformálny priestor na zlepšovanie jazykových zručností. Bola som tiež súčasťou podujatí, ktoré sú pre menšiny na Slovensku dôležité – napr. Iftaru počas Ramadánu či osláv Čínskeho nového roka. Našou ambíciou nie je len vytvárať otvorenejšie prostredie, ale najmä podporovať vznik reálnych vzťahov medzi ľuďmi. Momentálne pôsobím v programe angažovanosti, ktorý funguje na princípe jeden na jedného – dobrovoľník a prijímateľ. Už viac ako pol roka sa pravidelne stretávam s mladou cudzinkou, ktorá so svojou rodinou našla domov na Slovensku. Keďže slovenčinu ovláda na veľmi dobrej úrovni, zameriavame sa najmä na gramatiku a budovanie jazykovej istoty. Každodenný kontakt s ľuďmi z ohrozených menšín mi pripomína, aký význam má osobný prístup a schopnosť vnímať konkrétne potreby jednotlivca.

Akú radu by ste dali novým študentom, ktorí práve začínajú?

Nebáť sa byť aktívni a angažovaní už od začiatku štúdia. Samozrejme, odborné vedomosti a prax v študovnom odbore sú dôležité a majú svoje nezastupiteľné miesto. Zároveň si



Tímea Petrásšková prevzala Cenu Františka Weissa z rúk rektora Miloša Lichnera a v prítomnosti predsedu Správnej rady TU Igora Rintela a predsedu Akademického senátu TU Petra Vargu

však myslím, že štúdium je ideálnym priestorom aj na hľadanie vlastnej cesty – tej, ktorá nemusí vždy presne kopírovať zaužívané predstavy o „správnom“ profile študenta. Povzbudila by som nových študentov, aby skúšali veci nad rámec študijných povinností, boli ambiciózni, ale zároveň otvorení aj nečakaným príležitostiam.

Nie všetko, čo má okamžitú hodnotu v životopise, musí mať rovnakú hodnotu aj pre vnútornú motiváciu človeka – tá býva z dlhodobého hľadiska rozhodujúca. Často sú to práve menej nápadné skúsenosti, ktoré nás naučia pracovať s ľuďmi, niest zodpovednosť, premýšľať v súvislostiach a postupne formujú náš hodnotový rámec. Niekedy znamená ísť mierne proti prúdu a dovoliť si vybrať cestu, ktorá dáva zmysel predovšetkým nám samotným – a práve to môže byť napokon tou najlepšou investíciou, nielen do budúcej kariéry, ale aj do vlastného smerovania.

A popri tom všetkom je dôležité mať priestor spomaliť, vypnúť hlavu a venovať sa niečomu, čo človeka teší samo o sebe.

Myslíte si, že toto ocenenie môže ovplyvniť Váš ďalší profesijný rast?

Dobrovoľníctvo v Mareene mi prinieslo nielen pocit spoločenskej užitočnosti, ale aj praktické skúsenosti a kontakty s presahom do viacerých



Ku gratulantom patrila aj prodekanka pre vzdelávanie PF TU Ingrid Lanczová (uprostred)

oblastí. Hoci som sa do tejto činnosti nezapájala s cieľom získať ocenenie, jeho udelenie vnímam ako povzbudenie a pozitívnu spätnú väzbu.

Ak sa v budúcnosti budem uchádzať o pozície, kde je spoločenská angažovanosť vnímaná ako pridaná hodnota, môže toto ocenenie zohrávať pozitívnu úlohu. Pre mňa osobne je však dôležitejšie to, že poukazuje na význam občianskej aktivity ako takej.

Čo by ste odkázali študentom, ktorí by raz tiež chceli získať ocenenie?

V prípade Ceny Františka Weissa by som im odkázala, aby si našli „to svoje miesto“ a nesnažili sa naplňať predstavu o nejakej ideálnej angažovanosti. Dôležité je nájsť si oblasť, ktorá je človeku prirodzene blízka.

Nedávno som cestovala po Mexiku,

konkrétne po tichomorskom pobreží, kde žije viacero ohrozených druhov korytnáčiek. V oblasti pôsobia neziskové organizácie, ktorých dobrovoľníci v noci hliadkujú na plážach, chránia vajčka pred pytlákmi a dravecami a po mesiacoch vypúšťajú vyľiahnuté korytnačky do mora. Mala som možnosť byť súčasťou takéhoto vypúšťania a bola som fascinovaná tým, s akým nasadením mi domáci dobrovoľníci rozprávali o celom procese ochrany. Táto skúsenosť mi opäť pripomenula, že dobrovoľníctvo má mnoho podôb a je potrebné v rôznych kontextoch a na rôznych miestach. Zmysluplná angažovanosť nevzniká z ambície byť ocenený, ale z dlhodobého záujmu a presvedčenia, že má význam.

PR

Foto: Barbora Likavská

Cena Františka Weissa

Cena Trnavskej univerzity pri príležitosti 17. novembra – Dňa študentstva a Dňa boja za slobodu a demokraciu

„V poznaní nachádzame slobodu ducha — slobodu hľadať pravdu tak, ako ju František Weiss nachádzal v pohyboch hviezd.“

Cenu Františka Weissa udeľuje rektor Trnavskej univerzity v Trnave výnimočným študentom univerzity pri príležitosti 17. novembra – Dňa študentstva a Dňa boja za slobodu a demokraciu.

Ocenenie nesie meno trnavského rodáka, niekdajšieho študenta, astronóma, profesora a rektora historickej Trnavskej univerzity Františka Weissa (1717 – 1785), ktorý sa vlastným úsilím a neúnavnou prácou stal jednou z najvýraznejších osobností vedeckého života v 18. storočí.

Weiss bol samoukom v oblasti matematiky a astronómie. K poznaniu neprichádzal cestou pohodlia, ale vytrvalým štúdiom, zvedavosťou a odvahou pýtať sa. Jeho život dokazuje, že pravá univerzita sa začína tam, kde sa v študentovi prebudí vnútorná túžba po poznaní – keď sa učenie stáva osobným povoláním a objavovanie vlastnou cestou.

Tak ako Weiss svojimi meraniami spojil Trnavu s vedeckou Európou, aj dnešní študenti môžu svojím talentom, iniciatívou a občianskou

odvahou prekračovať hranice, otvárať nové obzory poznania a slúžiť spoločnosti.

Cena Františka Weissa preto symbolicky oceňuje študentov, ktorí — podobne ako jej patrón — spájajú vedeckú zvedavosť s pokorou, samostatnosť s odvahou myslieť slobodne a osobný rozvoj s úsilím o dobro celku.

Je poctou tým, ktorí dokazujú, že sloboda, poznanie a služba patria neoddeliteľne k sebe. Touto cenou sa Trnavská univerzita hlási k odkazu Novembra 1989 ako k základnému pilieru svojej akademickej identity. V duchu slobody, kritického myslenia a občianskej zodpovednosti rozvíja vzdelávanie, ktoré ctí hodnoty demokracie, ľudských práv a otvorenej spoločnosti.

Výskum dejín Trnavskej univerzity

Začiatkom tohto roka uzreli svetlo sveta dve pozoruhodné knihy o Trnavskej univerzite **Forum Academicum. Budovy Trnavskej univerzity (1635 – 1777) v historických a kultúrnych súvislostiach** a **Rectors of Trnava University, predovšetkým z dielne Ústavu dejín Trnavskej univerzity**. Obe knihy editorsky pripravila PhDr. Henrieta Žažová, PhD.

Výskum starobylej Universitas Tyrnaviensis je aktivita na niekoľko ľudských životov. Čo alebo kto ťa prizval skúmať dejiny Trnavskej univerzity?

Moje začiatky výskumu dejín TU súvisia s profesorom Jozefom Šimončičom, naším pedagógom na Katedre histórie FH TU a zakladateľskej osobnosti TU. Tento znalec dejín Trnavy a TU ma ešte počas štúdia prizval prekladať materiály o zbierkach trnavského univerzitného observatória.

Pamätáš si ešte na svoj prvý publikačný výstup k dejinám Trnavskej univerzity?

Áno, pochádza z roku 1998. Bol publikovaný v Zborníku príspevkov k slovenským dejinám, ktorý bol venovaný životnému jubileu – 75. narodeninám profesora Richarda Marsinu a týkal sa založenia univerzitnej hviezdárne. Práve vďaka tejto štúdiu som bola neskôr prizvaná na spoluprácu na reprezentatívnej monografii o dejinách Trnavskej univerzity, ktorá vyšla pri príležitosti 375. výročia jej založenia v roku 2010.

Materiál, ktorý som nazbierala k dejinám observatória, bol však oveľa rozsiahlejší, než umožňoval rozsah v monografii. Preto vznikla v spolupráci s Dr. Alžbetou Hološovou o dva roky neskôr samostatná publikácia o observatóriu a jeho astronómoch v rokoch 1756 – 1785. Práve tu je predstavený aj život a dielo astronóma Františka Weissa, podľa ktorého bola pomenovaná cena pre výnimočnú študentskú osobnosť.

Kedy ťa začal komplex univerzitných budov fascinovať natolko, aby si dala o ich výnimočnosti vedieť trnavskej verejnosti prostredníctvom publikácie?

Záujem o hmotné dedičstvo TU súvisí s mojím predchádzajúcim pracoviskom – Archívom Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Tam som sa podieľala na projektoch prípravy



PhDr. Henrieta Žažová, PhD., je absolventkou histórie na Fakulte humanistiky Trnavskej univerzity (1999). Pôsobila ako historička a kurátorka vo Vlastivednom múzeu v Nových Zámkoch a neskôr ako pamiatkarka v Archíve Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Špecializuje sa na cirkevné a regionálne dejiny i dejiny architektúry. Už vyše desať rokov sa intenzívne venuje výskumu historickej Trnavskej univerzity ako vedecko-výskumná pracovníčka Ústavu dejín TU.

moderných súpisov národných kultúrnych pamiatok (okresy Ružomberok, Martin či mesto Levoča). Pri tejto práci som sa začala intenzívnejšie venovať architektonickému dedičstvu a dejinám architektúry. Skúmala som najmä sakrálne stavby, ale aj hrady či pevnosti. Po nástupe na TU som sa začala venovať výskumu univerzitných budov, stále mám však viac otázok ako odpovedí. K novovekým dejinám univerzity sa zachovalo množstvo písomných prameňov, ktoré doposiaľ neboli spracované. Historici majú stále čo objavovať a okrem nových poznatkov výskum prináša aj nečakané prekvapenia.

Čo teba alebo niekoho z kolektívu autorov pri výskume najviac prekvapilo?

Druhým editorom knihy je Adrián Kobetič, riaditeľ Galérie Jána Koniarka v Trnave a pedagóg na PdF TU. Na knihe sa podieľali aj architekti – Jaroslava Žuffová, Ivan Gojdič, nebohý

Pavel Ďurko, Ľuboš Vagala a Jozef Ďurko, archeológovia Erik Hrnčiarik a Tomáš Kolon, klasická filologička Katarína Karabová a historička umenia Daniela Zacharová. Publikácia, ktorej vydavateľmi okrem TU sú Galéria Jána Koniarka a Slovenský historický ústav v Ríme, prináša štúdie o architektonicko-historickom vývoji jednotlivých budov univerzitného komplexu. Niekoľko štúdií je venovaných zvlášť Adalbertinu, ktoré bolo v rámci prípravy na rekonštrukciu podrobené špecializovaným výskumom. Súčasťou knihy je aj edícia historických plánov a pôdorysov univerzitných budov. V tejto súvislosti ma prekvapilo, že najstaršie plány jezuitského areálu (1617, 1615 – 1628) sú ideovými zámermi a skutočný stav nemusel zodpovedať zakresleným pôdorysom, hoci doteraz sa považovali za presné zamerania. Zaujímavé zistenia priniesol aj výskum A. Kobetiča, ktorý je autorom kapitoly o Univerzitnom námestí a mariánskom stĺpe. Pohľad Panny Márie bol orientovaný na vstup do Kostola sv. Jana Krstiteľa a okoloidúci sa tak ocitli v priamom pôsobení jej pohľadu. Akoby im Panna Mária naznačovala miesto pozornosti.

Novým zistením bolo aj to, že severovýchodné krídlo komplexu sa kedysi nazývalo Gália, pretože v ňom bývali frankofónni jezuiti. Po zrušení Galiskobelgickej provincie Spoločnosti Ježišovej sa niektorí jej členovia presťahovali do Rakúskej provincie na území habsburskej monarchie a pôsobili aj v Trnave. Hneď vedľa Gálie stála najvyššia budova celého areálu – dnes už neexistujúce, ale súčasními veľmi obdivované observatórium. František Xavier de Feller o ňom napísal: „V Trnave, kde som od 15. mája /1765/, nie je okrem jezuitskej hviezdárne a kráľovskej kúrie nijaká pozoruhodná budova. Hviezdáreň je pekne vystavaná, vysoká a rozľahlá, kúria by sa vynímala aj na kráľovskom námestí v Nancy. Mesto je škaredé, ale od založenia univerzity, ktorá celá



patrí jezuitom, a presťahovania kapitul z Ostrihomu značne veľké.“

Pohľad na Univerzitné námestie – Forum academicum sa nikdy neomrzí. Je to naozaj prehliadka architektonických, stavebných, remeselníckych a umeleckých zručností a schopností. Sme na dedičstvo svojich predkov dostatočne hrdí?

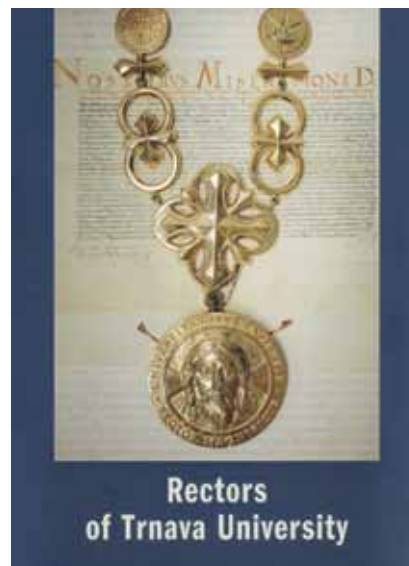
Komplex univerzitných budov v Trnave patrí medzi najvýznamnejšie zachované univerzitné areály nielen na Slovensku, ale aj v strednej Európe. Zaberá takmer pätinu historického centra mesta a vytvára jedinečný architektonický celok. Vzťah k tomuto dedičstvu je však rôzny. Odborníci, mnohí Trnavčania i akademici

sa hrdo hlásia ku kultúrnemu aj duchovnému odkazu historickej TU. Na druhej strane sa nájdu aj takí, ktorí ani netušia, že pred dnešnou obnovenou univerzitou existovala už v 17. a 18. storočí jej významná predchodkyňa – historická TU vedená Spoločnosťou Ježišovou.

Kde všade sa skúmajú pramene k dejinám Trnavskej univerzity?

Keďže TU bola v roku 1777 presťahovaná do Budína a následne do Pešti, väčšina písomných materiálov aj zariadenia putovala spolu s ňou do dnešnej Budapešti. Dobové dokumenty sú uložené v archíve právnej nástupkyne – Univerzity Lóránda Eötvösa, ako aj v Maďarskom národnom archíve. Časť dokumentov bola počas maďarskej revolúcie v roku 1956 poškodená alebo úplne zničená. Našťastie sa mnohé informácie zachovali v prácach historikov z 18. až 1. polovice 20. storočia. Ďalšie pramene sa nachádzajú v archíve Spoločnosti Ježišovej v Ríme, tiež v Rakúskej národnej knižnici vo Viedni, ale aj na Slovensku – napríklad v Slovenskej národnej knižnici v Martine či v Štátnom archíve v Trnave.

Druhá kniha je venovaná najmä rektorom starobylej TU (1635 – 1777) a rektorom obnovenej TU (1992 –) a stala sa ďalším dôležitým zdrojom historického poznania. Zo známych dôvodov boli na poste rektorov muži. Mohli sa na



vtedajšom vzdelávacom systéme podieľať aj ženy? Ak áno, v akej funkcii?

Áno, mohli sa podieľať, hoci ich účasť bola obmedzená a viazaná najmä na cirkevné prostredie a vzdelávanie dievčat. Najvýznamnejšiu úlohu na našom území zohrávali ženské rehole, predovšetkým uršulínky a notredamky. V ich kláštorných školách pôsobili ženy ako učiteľky, vychovávateľky, prefektky internátov alebo predstavené kláštorov, ktoré zároveň riadili i chod školy. Hoci nešlo o vzdelávanie na úrovni univerzít, ktoré boli určené výlučne pre mužov, rehoľné školy poskytovali dievčatám pomerne kvalitné vzdelanie. Zahŕňalo čítanie, písanie, počítanie, základy jazykov (francúzštiny, nemčiny), ako aj tzv. „ženské práce“ či náboženskú a spoločenskú výchovu (hudba, tanec).

Čo bude predmetom tvojho ďalšieho výskumu a na čo sa môžu čitatelia v budúcnosti tešiť?

Do budúcnosti by som rada spolu s kolegami A. Kobetičom, K. Karabovou a ďalšími spolupracovníkmi pripravila publikáciu venovanú vzťahom medzi Trnavskou univerzitou a mestom Trnava. Plánov je veľa a už teraz sa tešíme na ďalšie odkrývanie osudov našich predchodcov.

Za rozhovor ďakuje

Zuzana Martinkovičová
Foto: **Barbora Likavská**
GJK, Ústav dejín TU



Prezentácia publikácie Forum academicum v priestoroch galérie 4. februára 2026 (zľava): rektor Miloš Lichner, župan Jozef Viskupič, autori A. Kobetič, H. Žažová, E. Hrnčiarik, I. Gojdič, D. Zacharová, T. Kolon, K. Karabová



Sociológia dáva zmysel: historicky prvé stretnutie troch katedier sociológie na Slovensku

Lenka Diener

Foto: Katedra sociológie FF TU

Dňa 13. novembra 2025 sa na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity uskutočnil celodenný vedecko-odborný seminár s názvom Sociológia dáva zmysel, ktorý bol podporený Slovenskou sociologickou spoločnosťou pri SAV. Podujatia sa zúčastnili študenti a pedagógovia všetkých troch univerzitných katedier sociológie na Slovensku: Katedry sociológie FF TU v Trnave, Katedry sociológie FF UK v Bratislave a Katedry sociológie a sociálnej antropológie FF UMB v Banskej Bystrici.

Týmto historicky prvým spoločným stretnutím troch katedier sociológie a ich študentov sa symbolicky začala nová tradícia každoročných výskumno-vzdelávacích podujatí zameraných na prepojenie sociologického výskumu, výučby a praktických aktivít pre študentov. Program podu-

čas dnešných školákov na Slovensku, Ivan Chorvát (UMB).

V popoludňajšom programe prebehli prakticky zamerané workshopy. Workshop Desatoro tipov na sociálne siete pod vedením Martina Hluchého zo spoločnosti MUW Saatchi & Saatchi bol venovaný princípom tvorby zro-

Operative Officer z reklamnej spoločnosti MUW Saatchi & Saatchi a Júlia Szentiványiová – Research Executive s výskumnej spoločnosti IPSOS. Tretí workshop, zameraný na šírenie a dopad vedeckého poznania, prebiehal pod vedením supervízora z troch zúčastnených katedier. Študenti v tímoch pripravovali návrhy popularizačných videí, sloganov a komunikačných stratégií vychádzajúcich z prezentovaných výskumných výsledkov, ktoré bolo možné využiť v priebehu januárových DOD na všetkých troch univerzitách.

Cieľom podujatia bolo poukázať na to, ako sociológia vysvetľuje spoločenské javy, skúma ich premeny, a prečo má jej štúdium svoje opodstatnenie aj v súčasnosti. Podujatie zároveň otvorilo cestu k užšej spolupráci medzi jednotlivými katedrami sociológie na Slovensku.

Pokračovanie tejto novej tradície v roku 2026 sa bude konať na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici s tematickým zameraním Sociológia a mesto. Seminár bude obsahovať rôzne sociologické výskumné a poznávacie aktivity realizované priamo v mestskom priestore, do ktorých sa zapoja študenti aj pedagógovia zo všetkých troch univerzít.



Vedúci katedier sociológie: vpravo Roman Džambazovič (FF UK), Peter Gurán (FF TU) a Ivan Souček (FF UMB) vľavo

žiať pozostával z odborných prednášok, prezentácií a diskusií, v ktorých jednotlivé katedry predstavili výsledky svojich aktuálnych výskumných aktivít v troch tematických blokoch: Mladí nezamestnaní – NEET: Výzvy pre kariérne poradenstvo, Lenka Diener, Daša Ryšavá (TU); Voľba vzdelávacích dráh na Slovensku, Roman Džambazovič (UK), Čítanie a voľný

zumiteľného a vizuálne príťažlivého obsahu. Študenti sa naučili, ako preklonit vedecké dáta do komunikácie, ktorá dokáže osloviť širokú verejnosť bez toho, aby sa stratila odborná podstata. V druhom workshope s názvom Ako komunikovať sociologické dáta spolupracovali so študentmi odborníci z prieskumných a marketingových agentúr, a to Kamil Charvát – Chief

Kde stojí Slovensko?

Dňa 19. novembra 2025 zorganizovali študenti Katedry politológie FF TU ďalšiu zo série diskusií na aktuálne témy, ktoré rezonujú vo verejnom priestore. Tentoraz bola témou besedy bezpečnostná situácia a výzvy, ktorým európske štáty čelia v kontexte zásadnej zmeny zahranično-politických cieľov dominantných aktérov svetovej politiky.

Pozvanie do diskusie prijali generál vo výslužbe Pavel Macko a bývalý minister obrany Martin Sklenár. Ako už naznačuje samotný názov debaty – Hrozí nám ďalší svetový konflikt? Kde stojí Slovensko? – účastníci sa venovali napríklad meniacim sa bezpečnostným pomerom v štátoch EÚ, ktoré sú čoraz častejšie konfrontované s provokáciami zo strany Ruskej federácie (RF). Súčasťou diskusie boli aj témy súvisiace s prebiehajúcou vojnou RF proti Ukrajine a s možnosťami jej ukončenia, úpadkom transatlantických vzťahov po nástupe Donalda



Sprava: bývalý minister obrany Martin Sklenár, generál vo výslužbe Pavel Macko, organizátorka besedy a študentka 1. ročníka magisterského stupňa politológie Zuzana Kurzová a moderátor besedy, študent 2. ročníka magisterského stupňa Patrik Blaho

Trumpa do úradu prezidenta USA či úvahami o dosiahnutí väčšej obrannej samostatnosti európskych štátov v kontexte debát o strategickej au-

tonómii. Diskusia o nej na európskej úrovni prebieha už niekoľko rokov ako reakcia na meniace sa americké priority v zahraničnej politike a rastúce bezpečnostné hrozby spojené so snahou Ruskej federácie obnoviť svoj vplyv v postsovietskom priestore.

Napriek množstvu premenných, ktoré diskutujúci identifikovali ako prekážky efektívneho formovania európskej bezpečnostnej politiky, zdôraznili, že v konečnom dôsledku bude závisieť od volieb občanov a rozhodnutí predstaviteľov členských štátov EÚ, či sa podarí naplniť spoločnú víziu budovania obranných kapacít v takom rozsahu, aby Európa dokázala reagovať samostatne – aj v prípade, že americká podpora prestane byť samozrejmosťou.

V mene organizačného tímu ďakujeme všetkým študentkám a študentom, ktorí sa diskusie zúčastnili, a tešíme sa na ďalšie stretnutie pri rovnako aktuálnej téme.

Patrik Blaho

Foto: Tomáš Jahelka

Noc filozofie v Malom Berlíne

Katedra filozofie zorganizovala ďalší ročník podujatia v rámci Medzinárodného dňa filozofie UNESCO Noc filozofie nazvanú *Tensions*, ktorá sa konala 20. novembra 2025 v kultúrnom centre Malý Berlín. Podujatie sa stretlo s veľkým záujmom širšej odbornej

verejnosti a študentov a v programe zazneli vystúpenia a diskusie z oblasti filozofie, archeológie, psychiatrie aj teórie umenia. Hlavná téma podujatia sa sústredila na preskúmavanie napätia, respektíve napätí medzi tradíciou a autenticitou. Úvodná dis-

kusia Jaroslavy Vydrovej a Michala Liptáka bola venovaná príkladom z oblasti filozofie a umenia, v ktorých sa na jednej strane nové motívy tvorby a ideí vynárajú na pozadí vymedzenia sa voči tradícii, jej prekonania a zároveň, na druhej strane, poukazujú na možnosť nachádzania autenticity v stretnutiach s historickými kontextmi, starými dielami či textami. So samostatnými prednáškami vystúpil Peter Fraňo z FF UCM v Trnave, ktorý hovoril o Senecovi a hľadaní pokoja v nepokojnom svete, a Martin Odler z Newcastle University, ktorý sa venoval ilúzii nemennosti starovekého Egypta a starovekých Egyptanov a poukázal na inovatívne spôsoby interpretácie staroegyptského dedičstva. Záver večera bol venovaný panelovej diskusii Antona Vydru s psychiatrami Jozefom Haštom, Martinom Podolanom a literárnym vedcom Adamom Bžochom. Diskusia sa týkala témy Franz Kafka: umenie rozporu alebo terapie? a vzbudila záujem účastníkov aj inšpiratívne interpretácie diela a života Franza Kafku.



Martin Odler z Newcastle University

Katedra filozofie

Foto: Viktorya Sheuka



Ako na abstrakty v 21. storočí – workshop pre študentov TU

Marek Mikušiak

Dňa 5. novembra 2025 sa v študovni univerzitnej knižnice uskutočnil workshop **Ako na abstrakty v 21. storočí**, ktorý bol zameraný na jazykové, kompozičné a prekladateľské aspekty tvorby abstraktov záverečných prác. Podujatie spojilo odborníkov z viacerých katedier a ponúklo študentom ucelený pohľad na problematiku abstraktov v materinskom aj cudzom jazyku.

Ako prvý vystúpil M. Mikušiak z Katedry slovenského jazyka a literatúry PdFTU, ktorý sa venoval základnej štruktúre abstraktov a ich typológii. Zdôraznil potrebu prispôbovať abstrakt typu záverečnej práce, aby funkčne a presne odrážal povahu výskumu či projektu. Pokračovali členovia Katedry anglického jazyka a literatúry PdF TU. J. Hriňák poukázal na najčastejšie jazykové chyby v študentských abstraktoch a Z. Sucháňová predstavila výsledky kvantitatívneho prieskumu študentských abstraktov zameraného na

vnútornú kompozíciu a štruktúrne vzorce.

V poslednom tematickom bloku sa pozornosť presmerovala na jazykové interferencie pri tvorbe abstraktov v cudzích jazykoch. J. Bérešová z Katedry anglického jazyka a literatúry PdF TU upozornila na typické interferenčné javy v anglických prekladoch študentských abstraktov. V tomto duchu sa niesla aj záverečná časť, ktorú viedli kolegyne z Katedry germanistiky FF UCM M. Hornáček Banášová a S. Fraščíková, analyzujúc interferencie v nemcky písaných abstraktoch.

Študenti tak mali možnosť porovnať rôzne prístupy k tvorbe abstraktov a získať pohľad na problematiku z hľadiska jazykovej presnosti, kompozičnej výstavby, žánrových špecifik aj prekladateľských postupov. Workshop sa konal v rámci riešenia projektu KEGA 018TTU4/2024 Kvalitatívna analýza abstraktov v materinskom a cudzích jazykoch s cieľom kultivovať jazykovú performanciu vysokoškolských študentov.

Teší nás, že o podujatie prejavili študenti živý záujem a svojimi otázkami a reakciami obohatili odbornú diskusiu.



Rečníci na workshope (zľava): Jakub Hriňák, Jana Bérešová, Monika Hornáček Banášová, Zuzana Sucháňová, Simona Fraščíková a Marek Mikušiak. Foto: Stanislav Šišulák.

Juvenilia Paedagogica 2026

Katedra pedagogických štúdií PdF TU organizovala už po šestnástykrát medzinárodnú doktorandskú konferenciu Juvenilia Paedagogica 2026 s názvom Aktuálne teoretické a výskumné otázky pedagogiky v konceptoch dizertačných prác doktorandov, ktorá sa uskutočnila 6. februára 2026. Konferencie sa tento rok zúčastnil rekordný počet doktorandov zo Slovenska a Česka, 70 účastníkov z trinástich rôznych univerzít.

Konferenciu otvorila Viera Peterková, dekanica PdF a Blanka Kudláčová, vedúca katedry pedagogických štúdií PdF TU. V rámci tradičnej štruktúry konferencie sa predstavili dvaja hlavní rečníci: Rastislav Nemeč (TU) predstavil príspevok Medzi teóriou hry a hravosťou: k niekoľkým argumentom v neprospech hry a v prospech hravosti ako charakterového a osobnostného rozmeru vedca. Druhým rečníkom bol Ivo Jirásek (Katedra rekreológie Fakulty telesnej kultúry Univerzity Palackého v Olomouci), ktorého referát mal názov Schola ludus není zábava: Křehká síla hravosti mezi školkou a sněhem. Príspevky boli orientované na hru a hravosť človeka vo filozofickom i pedagogickom diskurze vhodné najmä pre doktorandov ako budúcich výskumných pracovníkov. Plenárne prednášky boli ukončené diskusiami. Na koniec sa predstavili Dominika Kováčová, Nela Kováčová, Ivan Lukšík (TU) s témou Zážitok z výskumu z „prvej ruky“, ktorý sa venoval IPAe, o školiteľsko-doktorandských hermeneutických kruhoch, o co-creative research a tiež o tom, čo znamená z „prvej ruky“.

Poobedie bolo venované študentom doktorandského štúdia, ktorí prezentovali svoje príspevky v jednotlivých

sekciami. Tento ročník bolo pripravených osem sekcií: história, filozofia; metodológia; sociálna pedagogika; školská pedagogika; matematika, fyzika, informatika; slovenský jazyk, anglický jazyk, posunkový jazyk pre nepočujúcich; výtvarné umenie a hudba; študentská vedecká odborná konferencia (ŠVOK).

Jednou zo samostatných sekcií bola aj časť venovaná študentskej vedeckej odbornej konferencii. Už 6. ročník sa síce niesol v komornom duchu, avšak je povzbudivé, že sa opäť našli dobrovoľní účastníci z radov študentov, ktorí mali záujem zdieľať svoje vedecko-odborné výstupy. Tentokrát boli členovia trojčlennej komisie v zložení Janette Gubricovej, Lucie Kočíšovej a Petra Kusého svedkami príspevkov študentov končiacich ročníkov magisterského štúdia sociálnej pedagogiky a vychovávateľstva a dokonca jedna účastníčka zastupovala externé štúdium, čo sa stalo vôbec prvýkrát v krátkej histórii ŠVOK. O kvalite tém svedčí aj fakt, že sa po každej prezentácii venoval pomerne veľký čas diskusii, ktorá sa niesla v kolegiálnom a konštruktívnom duchu. Veríme, že aj takáto skúsenosť môže súčasných študentov pedagogických disciplín povzbudiť k akademickým ambíciám v budúcnosti a možno práve oni budú súčasťou programu Juvenilia Paedagogica v nasledujúcich rokoch.

Konferenciu uzavrel Andrej Rajský poďakovaním hlavným prednášajúcim, prítomným doktorandom a celému organizačnému tímu konferencie.

Andrej Rajský
Alexandra Kocianová
Peter Kusý

Írske prepojenie s Trnavskou univerzitou sa naďalej posilňuje

Keď sa posledný sneh pomaly stráca a zo zeme sa predierajú snežienky, pripomínajú nám, že Deň sv. Patrika, národný sviatok Írska slávený 17. marca, je už za dverami. Na našej katedre, ktorá aktuálne nesie nový názov katedra anglistiky a germanistiky, ho z iniciatívy vedúcej katedry profesorky Silvie Pokrivčákovej oslavujeme už viac ako sedem rokov. Každoročne k nám zavíta veľvyslanec Írska na Slovensku, aby sa podielil o príbehy a predstavil kultúru svojej krajiny. Pri šálke čaju, rozhovoroch a živej hudbe, ako aj pri čítaní poézie a prózy naši študenti bližšie spoznávajú írske dejiny a kultúru a zároveň hlbšie vnikajú do vlastného kultúrneho kontextu.

Príbeh sv. Patrika je príbehom odolnosti, sily komunity a viery uprostred ťažkostí. Deň sv. Patrika sa dnes slávi vo vyše 200 krajinách sveta a je príležitosťou spoznávať príbehy, kultúrne dedičstvo aj hodnoty, ktoré Írsko reprezentuje.

Tento rok bude Deň sv. Patrika na našej fakulte výnimočný aj tým, že u nás v rámci programu Erasmus+ študujú dvaja študenti zo St Mary's College Belfast a jeden študent z University College Cork. Mark Buchanan a Daniel O'Kane obohatili našu katedru tým, že so sebou prinášajú svoju kultúru, poznatky i skúsenosti. Tak ako jar prináša nové výhonky a príroda prepuká v sivežu zeleň, aj my

oslavujeme a s vďačnosťou vnímame spoluprácu, vzájomné obohacovanie a príležitosť deliť sa o naše príbehy a kultúry naprieč hranicami.

Aaron McCauley
Preložil: Jakub Hriňák



A. McCauley (vľavo), študenti M. Buchanan, D. O'Kane a veľvyslanec Ian Devine (druhú sprava). Foto: archív autora.

Novinky z fakulty zdravotníctva a sociálnej práce



MEDGAME 2025: Ošetrovatelstvo v akcii

Oľga Kabátová
Alžbeta Daniela Hranáč
Stanislava Neupaverová
Foto: archív autoriek

Študentky druhého ročníka bakalárskeho štúdia katedry ošetrovatelstva sa zúčastnili jubilejného 10. ročníka celoslovenskej súťaže MEDGAME, ktorá preveruje odborné vedomosti, praktické zručnosti aj schopnosť pracovať pod tlakom.

Počas súťaže si dvojčlenné tímy vyskúšali realistické modelové situácie z urgentnej medicíny – od poskytovania prvej pomoci, cez klinické rozhodovanie až po komunikáciu s pacientom. Nešlo len o teóriu, ale o rýchle reakcie, spoluprácu a zachovanie chladnej hlavy v stresových podmienkach. Naše študentky ukázali vysokú mieru profesionality a pohotovosti. Mimoriadny úspech dosiahli Alžbeta Daniela Hranáč a Stanislava

Neupaverová, ktoré získali špeciálnu cenu za najlepšie zvládnutie triáže pacientov. Samotné účastníčky hodnotia MEDGAME veľmi pozitívne: „Skvelá skúsenosť a možnosť ďalej rásť a rozvíjať svoj potenciál v povolani sestry.“ Počas 24 hodín si vyskúšali aj situácie, ku ktorým sa bežne na praxi nedostanú – od zásahov pri hromadnom nešťastí až po prácu na ARO či neonatológii. „Posilnilo to našu komunikáciu a tímovú spoluprácu. Bolo to náročné, ale práve takéto momenty nás najviac posúvajú,“ doplnili. MEDGAME by preto odporučili všetkým študentom: „Je to úžasná súťaž pre každého, kto má rád adrenalín, súťaživého ducha a nebojí sa vystúpiť zo svojej komfortnej zóny.“



Súťaž tak opäť potvrdila, že ošetrovatelstvo nie je len o teórii, ale najmä o praxi, spolupráci a odvahe konať v správnej chvíli.

Od lesa po laboratórium: svet kliešťov a nákaz

20

Na pôde katedry laboratórných vyšetrovacích metód v zdravotníctve sme 25. februára 2026 privítali doc. MVDr. Branislava Peťka, DrSc., ktorý študentom priblížil tému kliešťov a ochorení prenášaných kliešťami. Branislav Peťko je slovenský parazitológ, ktorý sa dlhodobo venuje ekológii a epidemiológii kliešťov v strednej Európe, pričom upozorňuje aj na súvislosti medzi zmenami prostredia, klimatickou zmenou a výskytom nákaz. Pôsobí v Parazitologickom ústave SAV v Košiciach a na Univerzite veterinárskeho lekárstva a farmácie



v Košiciach. Vo svojej prednáške prepojal biológiu kliešťov s praktickými otázkami – kde sa kliešte najčastejšie

vyskytujú, prečo sa ich výskyt v čase mení a aké riziká predstavujú pre človeka aj zvieratá. Dôležitou súčasťou stretnutia bolo aj zhrnutie zásad prevencie, správneho postupu po prisatí kliešťa a prehľad najčastejších kliešťami prenášaných ochorení v našich podmienkach. Prednáška priniesla nielen aktuálne poznatky, ale aj priestor na otázky a diskusiu – od terénnych skúseností až po širšie súvislosti zmien prostredia a ich vplyvu na výskyt vektorov.

Alžbeta Kaiglová, Patrícia Hockicková
Foto: Patrícia Hockicková

Deň otvorených dverí: fakulta naživo a bez filtrov

V stredu 21. januára 2026 sa na našej fakulte konal Deň otvorených dverí a bolo sa na čo pozerieť. Budúci študenti si mohli na vlastnej koži vyskúšať, aké je to byť súčasťou fakulty – od prehliadky priestorov špeciálnych učební a laboratórií až po predstavenie jednotlivých študijných odborov.

Nechýbali prezentácie katedrií, odpovede na zvedavé otázky o prijímačkách, štúdiu či uplatnení po škole a hlavne priateľská atmosféra, vďaka ktorej sa nikto nebál pýtať sa. Záujemcovia odchádzali s jasnejšou predstavou o tom, čo ich čaká a možno aj s rozhodnutím, kam podajú prihlášku.

Ďakujeme všetkým, ktorí prišli, a držíme palce pri výbere vysokej školy. Veríme, že sa s viacerými z vás stretáme opäť – tentoraz už ako s našimi spolužiakmi v budúcom akademickom roku!

lužiakmi v budúcom akademickom roku!

Upravené zo zdroja:
www.fzsp.truni.sk



Deň otvorených dverí katedry ošetrovateľstva

Katedra ošetrovateľstva pre záujemcov, potenciálnych budúcich študentov pripravila prezentácie v dvoch etapách. Po úvode nasledovala prezentácia bakalárskeho – I. študijného programu, aktivít organizovaných katedrou ošetrovateľstva, študentského života a pod. Nadväzne boli záujemcovia oboznámení aj s možnosťou štúdia

v druhom stupni, magisterskom. V rámci diskusie mali uchádzači možnosť klásť otázky vo vzťahu k štúdiu, jeho náročnosti, priebehu klinickej praxi, možnostiam ubytovania atď. Uchádzačom boli poskytnuté symbolické prezenty s logom FZaSP. V druhom bloku, ktorý prebiehal v simulačnom centre, boli záujemcom demonštrované

názorné ukážky práce v simulačnom centre a jeho význam v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu v I. stupni štúdia. Tretí blok programu pokračoval v Pavilóne klinických a laboratórnych disciplín Fakultnej nemocnice v Trnave, kde sa uchádzači oboznámili s priebehom štúdia v laboratórnych podmienkach odborných učební určených pre výučbu predmetu ošetrovateľské techniky.

Výsledky anonymnej ankety

Celkovo sa na DOD zúčastnilo 43 uchádzačov o bakalársky a magisterský študijný program. Z nich 29 vyplnilo anonymnú anketu, obsahujúcu päť položiek.

Na prvú položku Pri výbere vysokej školy ma ovplyvňuje odpovedali v poradí pri každej položke podľa najvyššieho stupňa významnosti vplyvu: rodina, pedagógovia strednej školy, internetové stránky, priatelia a médiá – televízia, tlač.

Na druhú položku Pri výbere vysokej školy preferujem aktivity odpovedali v poradí: deň otvorených dverí na danej fakulte, univerzite, celospoločenské aktivity v prezentácií vysokých škôl, reprezentanti vysokej školy prídu osobitne na strednú školu, výchovný poradca na strednej škole, je mi to v podstate jedno.

Na tretiu položku Pri výbere vysokej školy je pre mňa dôležité odpovedali v poradí: kvalita a dobré meno VŠ, prijatie na štúdium na VŠ bez prijímacích pohovorov, vysoká náročnosť štúdia,

poplatok za prihlášku na VŠ, nenáročnosť štúdia.

Na štvrtú položku Pri výbere vysokej školy uprednostňujem odpovedali v poradí: VŠ život vo veľkomeste, byť čo najďalej od domova, možnosť ďalšieho uplatnenia v zahraničí, ubytovanie – internát, privát a VŠ život v malom meste. K piatej položke Mám prioritne záujem o štúdium v študijnom odbore 29 uchádzačov uviedlo ošetrovateľstvo, navyše 8 uchádzačov doplnilo aj verejné zdravotníctvo, 6 uchádzačov uviedlo aj labo-

ratórne vyšetrovacie metódy a rovnako 6 záujemcov označilo aj sociálnu prácu. Štyria uchádzači uviedli „neuvažujem ani o jednom z uvedených odborov“. Kolektív pedagógov katedry ošetrovateľstva pripravil komplexnú prezentáciu katedry ošetrovateľstva a FZaSP. Študenti verbalizovali spokojnosť s priebehom DOD, so zrozumiteľnosťou poskytnutých informácií ako aj možnosťami kladenia otázok v prípade doplnenia informácií alebo hlbšieho pochopenia už poskytnutých informácií.

Ivica Gulášová
Foto: Barbora Likavská



Profesorka Ivica Gulášová a docentka Jana Boroňová pri prezentácii katedry ošetrovateľstva



Dialogický deň otvorených dverí

V druhej polovici januára sa teologická fakulta zapojila do celouniverzitného Dňa otvorených dverí. 21. januára sa v priestoroch fakulty v centre Bratislavy stretli zúčastnení o štúdium, študenti a pedagógovia, aby spolu hľadali odpovede na otázku, čo znamená študovať teológiu dnes – a ako sa štúdium môže premietat' do osobného aj profesijného života.

Ťažiskom programu boli rozhovory: o zmysle a hodnotách, o sprevádzaní ľudí v náročných životných situáciách a o tom, ako možno v pluralitnej spoločnosti budovať porozumenie. Súčasťou dňa bola online vysielaná panelová diskusia, v ktorej zazneli skúsenosti návštevníkov, pedagógov aj študentov z viacerých študijných programov fakulty. Živý prenos moderovali študentky programu náboženská a kultúrna mediácia.

Dialóg so svetom

Teológia bola počas Dňa otvorených dverí predstavená ako disciplína, ktorá vstupuje do dialógu so súčasným človekom a jeho otázkami. Pracuje s tradíciou, no jej úlohou je interpretovať ju tak, aby pomáhala súčasnému človeku orientovať sa v otázkach zmyslu, hodnôt, vzťahov a nádeje. Zaznelo aj to, že teológia dnes pôsobí skôr sprevádzajúco než presvedčajúco: neponúka hotové riešenia, ale vytvára priestor na porozumenie sebe a svetu. Pre mnohých je dôležité, že teológia dáva jazyk mnohým životným otázkam, ktoré si človek nesie, no často ich nevie pomenovať.

Životné sprevádzanie

Program Counseling – životné sprevádzanie bol predstavený ako profesijne orientované štúdium, ktoré sa

opiera o odbornosť a citlivý prístup k životným príbehom ľudí. Ide o odbornú podporu človeka v náročných životných situáciách, postavenú na počúvaní a nedirektívnom prístupe. V rozhovoroch viackrát zaznelo, že program je otvorený pre laikov aj rehoľníkov a kladie veľký dôraz na osobnostný rast študenta. Štúdium umožňuje pozrieť sa na vlastný životný príbeh s odstupom, pomenovať zranenia aj zdroje a učiť sa s nimi pracovať. Dôležitou súčasťou sú praktické tréningy, supervízia a bezpečné prostredie, v ktorom sa teória prirodzene prepája so skúsenosťou.

Budovanie mostov

Program náboženská a kultúrna mediácia bol predstavený ako odpoveď na polarizáciu spoločnosti a rastúcu neschopnosť viesť dialóg o hodnotách a rozdieloch. Mediácia učí vytvárať priestor na porozumenie, rešpekt a zmierenie – bez toho, aby sa rozdiely potláčali alebo zľahčovali. Ako dôležitý prvok zaznela aj rozmanitosť životných skúseností študentov, ktorá obohacuje samotný proces učenia. Štúdium je vnímané ako cesta dôvery, že dialóg a sebarozvoj môžu viesť k spoločenskému dozrievaniu. Zároveň sa zdôraznila hodno-



ta bezpečného priestoru na hovorenie o hodnotách aj vtedy, keď názory nie sú rovnaké.

Celostný prístup

Fakulta sa počas rozhovorov pred-

stavila ako spoločenstvo, ktoré kladie dôraz na *cura personalis* – starostlivosť o celého človeka. Základom sú rozhovory, ktoré vytvárajú bezpečný priestor na autentické pomenovanie čohokoľ-

vek a bez tlaku na výkon. Súčasťou štúdia je aj individuálne sprevádzanie a supervízia, ktoré pomáhajú zvládať nielen študijné nároky, ale aj vnútorné zmeny, ktoré štúdium často prináša.

Paradoxy a zázraky

Letný semester bol otvorený podujatím pre študentov a verejnosť. 11. februára 2026 sa v aule fakulty uskutočnila pozvaná prednáška profesora Vladimíra Bužeka, ktorá nadviazala na dlhodobú snahu fakulty vytvárať priestor pre stretnutie rôznych disciplín a pre rozhovor medzi vedou, filozofiou a teológiou.

Profesor Vladimír Bužek, popredný odborník na kvantovú fyziku, otvoril otázky reality, kauzality a náhody. Ukázal, že moderná fyzika dnes zá-

sadne prehodnocuje klasické predstavy o jednoznačnosti a predvídateľnosti sveta. Svet sa v kvantovej rovine nejaví ako úplne determino-



vaný mechanizmus, ale ako dynamická a do istej miery paradoxná skutočnosť, ktorá si vyžaduje nový jazyk aj nové spôsoby myslenia.

Prednáška sa okrem popularizácie vedeckých poznatkov dotkla aj hlbších otázok o čase, hraniciach ľudského poznania a o tom, čo znamená „zázrak“ v kontexte súčasnej vedy. Zaznelo, že skúmanie zákonitostí prírody nie je len technickou záležitosťou prírodných vied, ale prirodzene sa otvára smerom k filozofickým a teologickým reflexiám.

Diskusia po prednáške potvrdila, že medziodborový dialóg má dnes svoje pevné miesto aj na fakulte. Otázky zo strany poslucháčov smerovali nielen k fyzikálnym javom, ale aj k širšiemu významu vedeckého poznania pre naše chápanie reality.

Podujatie tak prinieslo inšpiratívny pohľad na paradoxnú povahu sveta a zároveň ukázalo, akou silnou príležitosťou dokáže byť seriózný rozhovor medzi vedou a teológiou.

Jubilejný rok svätého Františka

Teologická fakulta sa aktívne zapája do Jubilejného roka svätého Františka z Assisi (2026 – 2027), ktorý pripomína 800. výročie jeho smrti. Jubileum je príležitosťou znovu objaviť duchovné dedičstvo svätca, ktorého posolstvo pokoja, jednoduchosti a úcty k stvoreniu zostáva aktuálne aj dnes.

Fakulta pripravila viaceré podujatia, ktoré umožnia študentom, pedagógom i širšej verejnosti vstúpiť hlbšie do spirituality sv. Františka. Od marca 2026 budú pravidelne zverejňované jubilejné katechézy františkánskej rodiny, pripravované v spolupráci so študentmi. Ich cieľom je priblížiť nadčasové témy františkánskej spirituality – pokoj, bratstvo, chudobu ducha či vzťah k prírode – v súčasnom jazyku a kontexte.

Od apríla bude v átriu fakulty sprístupnená výstava františkánskych obrazov doplnená o teologicko-duchovný výklad. Súčasťou jubilejných aktivít bude aj medzinárodné inter-

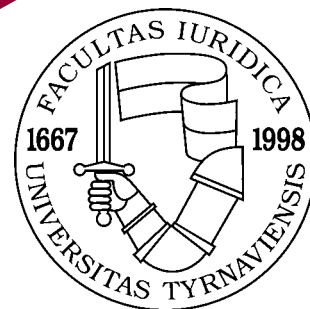
disciplinárne sympóziu: Svätý František z Assisi po 800 rokoch: teologické a spoločenské perspektívy. Cieľom je otvoriť odborný aj verejný dialóg o tom, ako môže františkánske dedičstvo inšpirovať dnešnú spoločnosť. Dekan fakulty Remigiusz Piotr Górski OFM vo svojej výzve povzbudil pedagógov, študentov i priateľov fakulty, aby jubilejný rok prežili ako čas duchovnej obnovy. Zdôraznil, že príklad sv. Františka môže byť impulzom k prehĺbeniu viery, k väčšej citlivosti voči stvoreniu a k budovaniu bratstva v spoločnosti.

Fakulta chce, aby jubileum presiahlo rámec akademického prostredia



a oslovilo aj širšiu verejnosť prostredníctvom médií, tlače a online priestoru. Jubilejný rok tak môže byť konkrétnou príležitosťou spojiť teologickú reflexiu s praktickým svedectvom o pokoji, službe a zodpovednosti za svet, v ktorom žijeme.

za TF TU dvojstranu pripravil Jozef Žuffa



Zimná škola medzinárodného práva súkromného a procesného 2025

Marek Nekoraník
Foto: archív autora

V dňoch 8. až 12. decembra 2025 sa na Právnickej fakulte TU uskutočnila Zimná škola medzinárodného práva súkromného a procesného (*Winter School on International Private and Procedural Law*), ako súčasť Blended Intensive Program v rámci Európskej únie. Podujatie sa konalo pod záštitou dekanky fakulty Marianny Novotnej, riaditeľa Zimnej školy Kristiána Csacha a prodekanke pre zahraničné vzťahy Dominiky Moravcovej.



Co-funded by
the European Union

Podujatia sa zúčastnili mnohí renomovaní odborníci z partnerských univerzít v rámci Európy, menovite univerzít z Košíc, Brna, Krakova, Miškovca, Pa-

lerma, Milána, Ríma, Bologne, Rigy, Groningenu, Leuvenu, Nikózie, Solúna, Osijeku, Kragujevcu ako aj Kuala Lumpur. Program zimnej školy ponúkol v prvých dvoch dňoch intenzívnu sériu prednášok na viaceré témy medzinárodného práva súkromného a procesného, stredajší program bol sústredený

na panelovú diskusiu Influenceri bez hraníc. Pozvaní prednášajúci ako aj študenti spoločne hľadali a snažili sa identifikovať právne rámce pre výzvy digitálneho prostredia, osobitne vo vzťahu k cezhraničným aktivitám influencerov. Bohatý týždeň uzavrel piatkový simulovaný súdny spor, v ktorom si študenti zmerali sily s kolegami z iných krajín, pričom mali jedinečnú príležitosť konzultovať svoje argumenty s uznávanými odborníkmi z medzinárodného prostredia. Účastníci prejavili nadšenie pre podujatie a tak veríme, že ďalší ročník prinesie úspešné pokračovanie tohto výnimočného stretnutia popredných odborníkov z oblasti medzinárodného súkromného práva na Právnickej fakulte TU. Podujatie bolo financované Európskou úniou v rámci programu BIP.



24

Cooperation between the State and Churches on Services in Public Institutions

Ústav pre právne otázky náboženskej slobody Právnickej fakulty TU 11. novembra 2025 v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku zorganizoval v spolupráci s Katedrou cirkevného práva Cyrilometodskej teologickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Katedrou cirkevného práva ústavného a verejného Fakulty práva, kánonického práva a verejnej správy Katolíckej

univerzity Jána Pavla II. v Lubline, Ľtckou filiálkou Warmsko-mazurskej univerzity v Olštýne a Kolégiom právnych vied Vysokkej školy Mikuláša Kopernika vo Varšave medzinárodnú vedeckú konferenciu o spolupráci štátu a cirkví pri poskytovaní služieb vo verejných inštitúciách. V online forme sa vedecké podujatie konalo pri príležitosti 25. výročia podpísania Základnej zmluvy

medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou. Tento počin predstavujem jeden z najvýznamnejších prelomov v moderných dejinách štátno-cirkevných vzťahov. Nová realita zmluvných vzťahov na Slovensku, ale aj prax v iných krajinách so zvláštnym zreteľom na službu cirkví a náboženských spoločností vo verejných inštitúciách boli hlavným predmetom referátov a diskusií odborníkov zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Ukrajiny a Rakúska.

Michaela Moravčíková

Laický prvok v súdnictve – áno alebo nie?

Katedra historického práva a právnej metodológie pripravila v spolupráci so svojimi POMVED-mi – študentmi v pozícii pomocných vedeckých síl – ďalšiu prednášku o dejinách práva, tentokrát na tému Laický prvok v súdnictve – áno alebo nie? Prednášajúcimi boli študenti Timea Kožárová, Bernard Legnavský, Alena Štefánková a doktorandka Andrea Mičudová. Podujatie, ktoré sa konalo v posledný výučbový týždeň semestra, moderovali pedagogičky M. Laclavíková a I. Lanczová. Študenti vo svojej prezentácii definovali a teoreticky zdôvodnili vznik laického prvku v súdnictve a jeho existenciu a predstavili ná-

črt jeho historického vývoja od antiky cez stredovek a novovek až do súčasnosti. Sústredili sa nielen na všeobecné dejiny, ale aj dejiny stredoeurópskeho priestoru, keďže porotné sudy existovali aj na našom území už v 19. storočí v Rakúskom cisárstve a následne Rakúsko-Uhorsku či prvej Československej republike. Ďalej sa venovali premene štátu a práva v totalitnom období po roku 1948, keď došlo k transformácii laického prvku v súdnictve od jeho občianskeho k triednemu charakteru a predstavili praktické problémy s tým súvisiace. Venovali sa tiež porovnaniu poroty (jury) v angloamerickom právnom systéme a sudcov

z ľudu v domácom práve na pozadí kontrastu depolitizácie prostredníctvom jury a politizácie prostredníctvom ľudovodemokratických sudcov z ľudu. Záverom predstavili pretrvanie laického prvku v podobe prísediacich v súčasnom slovenskom súdnictve v trestnoprávných veciach. Svoju prednášku rámcovali otázkou do diskusie, či má laický prvok v súdnictve svoje opodstatnenie v súčasnosti a aké ponaučenie by sme si mali zobrať z histórie, keď politická moc zneužila pôvodne demokratizačný prvok na svoje ideologické účely.

Ingrid Lanczová

Právna ochrana zvierat

Dňa 18. novembra 2025 sa na právnickej fakulte konala prednáška JUDr. Nikoly Ďurčikovej z organizácie Zvierací ombudsman na tému právnej ochrany zvierat. V úvode predstavila svojho spoločníka Alvína, psíka, ktorý ju sprevádza na edukačných aktivitách zameraných na rozvoj empatie a povedomia o ochrane zvierat najmä na základných a stredných školách.

Následne predstavila organizáciu Zvierací ombudsman, ktorá je tímom odborníkov a priateľov zvierat, ktorí sa na dobrovoľnej báze venujú zlepšovaniu podmienok života zvierat na Slovensku, a to najmä poskytovaním právneho poradenstva, legislatívnymi aktivitami či edukáciou. Zvierací ombudsman a PF TU majú už dlhoročnú spoluprácu, ktorá sa realizuje prostredníctvom stáží pre študentov, školenia záverečných prác, prednášok či dobrovoľných materiálnych zbierok do útulkov.

V prednáške predstavila základné zákony relevantné pre ochranu zvierat na Slovensku. Bližšie bol analyzovaný trestný čin týrania zvierat, pričom bolo zdôraznené, že aj opustenie zvierata s úmyslom zbaviť sa ho, naplnia skutkovú podstatu týrania zvierat. Z procesnoprávnej stránky sa venovala spôsobu podávania trestného oznámenia na prokuratúre, resp. polícii. Predstavila tiež prelomové súdne rozhodnutia na Slovensku, akcentujúce emocionalitu spoločenského zvierata či ukladajúce nepodmieneč-

ný trest odňatia slobody aj bez predchádzajúcej recidívy. Napriek veľkému množstvu negatívnych prípadov sa však pred súd stále dostáva veľmi malé množstvo, čo nám pripomína, že je dôležité byť vnímavý voči svojmu okoliu a aktívny v prípade spozorovanej neprávosti voči zvieratám. Predstavená bola tiež európska legislatíva, konkrétne východiskový

článok 13 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, avšak zdôraznené bolo zaostávanie Slovenska v ochrane zvierat v porovnaní s takmer všetkými ostatnými krajinami Európskej únie. Osobitne v poslednom období sme svedkami oslabovania ochrany zvierat na Slovensku, znižovania ochrany prírody a životného prostredia, zľahčovania tém súvisiacich s ochranou životného prostredia či prijímania škodlivej legislatívy namiesto podpory empatie a úcty voči životu a prírode, ktorej je jednotlivec súčasťou, nie pánom. Za vydarenú prednášku pani doktorke a Alvínovi ďakujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Ingrid Lanczová

Foto: archív autorok



Rásť spolu aj v zime

Zimné mesiace sa pomaly, ale konečne blížia ku koncu a do našich okien začínajú prenikať aj prvé slnečné lúče. Podobne ako slnko začalo ožívať po skúškovom období, tak ožilo aj naše Univerzitné pastoračné centrum sv. Stanislava Kostku. Ale čo všetko sa v UPeCe dialo počas zimy?

Hody

Každé spoločenstvo má svoje momenty, ktoré mu pripomenú, odkiaľ čerpá a kam smeruje. Pre nás sú to určite hody na sviatok nášho patróna – sv. Stanislava Kostku. Nie je to len dátum v kalendári. Je to deň, keď si uvedomíme, že UPeCe má svoje korene, svoju identitu a svojho patróna, ktorý nám môže byť blízky práve ako mladý človek hľadajúci Božiu vôľu. Sv. Stanislav Kostka bol mladý, mal svoje sny, zápasy, aj odvahu ísť za tým, čo považoval za správne. A práve v tom je nám blízky. Aj my stojíme pred rozhodnutiami – menšími či väčšími – a hľadáme, ako ich robiť dobre.

Po svätej omši sme pokračovali spoločným stretnutím. Nechýbalo nazaj bohaté pohostenie, rozhovory, smiech a príjemné aktivity. Hody boli veľmi milou a peknou pripomienkou, že sme vďační, že máme miesto, kde môžeme rásť, či už ako osobnosti, duchovne, alebo v našich vzťahoch.

Novéna

V novembri sme sa zapojili do trnavskej novény k Panne Márii Trnavskej, a bol to večer, na ktorý budeme ešte dlho spomínať. Nielen preto, že sme na novéne mohli slúžiť spevom ako UPeCe zbor, ale aj preto, že sme si zažili malú lekciu pokory.

Prípravy išli klasicky – skúšky, dolaďovanie piesní, kontrola techniky. Všetko vyzeralo pripravené. Počas slávnostnej svätej omše si však technika povedala svoje. Mikrofóny prestali fungovať tak, ako mali, zvuk sa prestal vysielat' a my sme nevedeli, ako ďalej. Napriek týmto prekážkam sa podarilo zboru nájsť iné riešenie a zapojiť mikrofóny, a hoci zvuk stále nebol dokonalý, podarilo sa nám spevom sprevádzať sv. omšu. A práve to dalo celému večeru zvláštnu hĺbku. Zrazu to nebolo o tom, aby všetko znelo profesionálne, ale aby to bolo skutočné.

Po dospievaní poslednej piesne sme sa spoločne presunuli na spoločnú



pizzu a posedenie. Nechýbalo rozoberanie zážitkov, trochu smútku, ale zároveň v tom bolo mnoho povzbudení a spoločne stráveného času. Novéna sama osebe nesie silnú tradíciu, pri ktorej sa spája mesto a rôzne generácie. Byť jej súčasťou ako mladí z UPeCe je pre nás povzbudením. Novéna nás však naučila, že niekedy práve neplánované momenty vytvoria tie najpamätnejšie spomienky.

Duchovná obnova

Advent je veľmi špecifický čas. Navonok plný svetiel, zhonu a zoznamov, ktoré treba stihnúť. Vnútri však tichý, ale iba ak mu to dovoľíme. A práve



v tomto období sme sa v UPeCe stretli na adventnej duchovnej obnove s témou *Moje fiat na ceste životom*. Latinské slovo *fiat* znamená jednoduché, ale odvážne „nech sa stane“. Máriino áno, ktoré nezaznelo v ideálnych podmienkach, nebolo bez otázok či obáv. A presne o tom bola aj naša duchovná obnova – čo znamená povedať Bohu „áno“ dnes? V našich študijných povinnostiach, vo vzťahoch, v neistotách, v rozhodnutiach o budúcnosti.

Obnova nebola o veľkých zmenách v našich životoch, ale o veľmi konkrétnych a maličkých veciach. O tom, že Božia vôľa nie je niečo vzdialené a abstraktné, ale často sa skrýva v každodennosti. V trpezlivosti, keď sa niečo nedarí. V odvahe, keď treba vykročiť. V dôvere, keď veci nejdú podľa našich predstáv.

Bol to čas stíšenia. Čas, keď sa dalo na chvíľu vypnúť od hluku sveta – a možno aj od vlastného vnútorného chaosu. Pri modlitbe, zamysleniach a chvíľach ticha si každý mohol položiť otázku: Kde ma Boh teraz pozýva povedať svoje áno?

Adventná obnova nám pripomenula, že viera nie je jednorazové rozhodnutie, ale cesta. A že *fiat* sa často nehovorí raz navždy, ale každý deň nanovo.





Posemestrovica

Zimný semester sme teda úspešne uzavreli. Po týždňoch plných skrípt, poznámok a kávy sme sa konečne prehupli do letného semestra. A čo je lepší spôsob, ako ho začať, než nejakou dobrou párty, kde si každý môže trochu "zresetovať" hlavu? Presne tak vznikla naša Reset party, ktorá sa už druhý rok teší veľkej obľube. Nie je to len obyčajná párty. Je to večer, keď sa opäť stretnú ľudia, ktorí sa cez skúškové možno míňali len medzi dverami a keď sa namiesto stresu už len dobiehajú príbehy z posledných týždňov. Veď pri chutnom jedle, dobrej hudbe a príjemných hrách sa najlepšie utužujú vzťahy a oslavuje ukončené skúškové. Pre nás je to pripomenutie, že UPeCe nie je miesto, kde sa stretávame iba na programe, ale spoločenstvo, ktoré žije aj medzi riadkami semestra. Že po každom náročnom období je dobré zastaviť sa, poďakovať za to, čo sa podarilo,

a s novou energiou vykročiť ďalej. A najlepšie sa to robí spolu. A to je možno ten najlepší reset, aký sme si mohli dopriať.

Veltrh tímov

Nový semester priniesol aj možnosť vidieť, kto všetko sa ukrýval za zim-



ným semestrom a za jeho fungovaním. UPeCe totiž nie je len o tom prísť na program a odísť domov. Je to miesto, živé vďaka ľuďom, ktorí sú ochotní priložiť ruku k dielu. A práve preto sme zorganizovali Veltrh tímov UPeCe – večer, kde sa dalo nahliadnuť „do zákulisia“ a zistiť, čo všetko sa skrýva za tým, že veci fungujú. Priestor sa zaplnil stolíkmi jednotlivých tímov – od hudobníkov, ktorí vedú chvály, cez marketingový tím, zborový tím, eventový tím, tím duchovných obnov, športový tím až po tých, ktorí sa starajú o praktické veci, ako napríklad agapé tím, recepčný tím a fundraisingový tím alebo samotný koordinátorský tím. Každý tím mal možnosť predstaviť, čo robí, pre koho je služba určená a čo všetko človek môže zažiť, keď sa pridá. Neboli to žiadne formálne prezentácie – skôr zábavné aktivity, živé rozhovory, malé výzvy, úsmevy, osobné svedectvá a nadšenie. Veltrh tímov tak nebol len informačným večerom. Bol pripomenutím, že každý má čo ponúknuť a že aj malá služba má veľký význam a z každého sa môže stať niekto, kto nielen prijíma, ale aj dáva.

Ak sa chceš dozvedieť viac o UPeCe, programe a dianí života, sleduj nás na:
 IG : **upece.tt**
 FB: **UPeCe TeTe**
 MAIL: **upecetim.tt@gmail.com**
 ADRESA: **Františkánska 33A, Trnava**
Neboj sa, príď a zapoj sa aj Ty!

*Text a foto:
Tím UPeCe*

Exkurzie (a nielen tie) ako forma prepojenia teórie s praxou

27

Prepájanie teórie s praxou je dnes nielen nanajvýš žiadané, zároveň predstavuje kľúč k modernému vzdelávaniu, keď môžu študenti aplikovať teoretické vedomosti, získané v škole, priamo v praxi. Takéto spájanie bolo a je v oblasti moderného a perspektívneho vzdelávania trendom.

Aj u nás na Katedre histórie FF TU si plne uvedomujeme dôležitosť tohto prepojenia a robíme všetko pre to, aby naši študenti histórie, ale aj učiteľstva dejepisu, mali popri teórii čo najviac kontaktov s praxou. V prípade bakalárskeho štúdia je veľmi populárny dvojsemestrálny predmet pamäťové inštitúcie v práci historika, ktorý vedie prof. Zuzana Lopatková. Cieľom tohto predmetu je sprostredkovať študentom osobné stretnutia s našimi úspešnými absolventami, ktorí sa uplatnili v odbore a pra-

cujú v rôznych pamäťových inštitúciách. Tí im predstavujú, či už na pôde školy, alebo priamo na svojom pracovisku, nielen danú inštitúciu, ale primárne náplň svojej práce, a keďže ide najmä o našich absolventov, študenti sú otvorení diskusii a majú množstvo otázok. Len počas zimného semestra takto navštívili Archív Trnavskej arcidiecézy, Múzeum knižnej kultúry (Oláhov seminár) v Trnave, Krajský pamiatkový úrad v Trnave, Slovenský národný archív v Bratislave, Múzeum dopravy v Bratislave, Galériu Jána



Na návšteve v Krajskom pamiatkovom úrade v Trnave

Koniarka v Trnave a na univerzite nás navštívila Mgr. Andrea Jamrichová z Múzea mesta Bratislavy.

So získavaním praktických zručností sa však naši študenti stretávajú aj počas výučby, na seminároch k stredovekým, novovekým a moderným dejinám, kde je ich primárnou náplňou pracovať priamo s archívnymi prameňmi, či už v podobe vydaných edícií, v zdigitalizovanej forme, alebo priamo v archívoch. Ich úlohou je tieto listiny čítať, preložiť, analyzovať a kriticky spracovať, s čím im pomáha znalosť pomocných vied historických, primárne paleografie. V prípade študentov magisterského štúdia, ktorí už tieto znalosti majú, sa tiež zameriavame na prácu s prameňmi, na ich čítanie, a to nielen v latinskom jazyku, ale aj v starej nemčine a študenti získavajú aj základy maďarského jazyka, v ktorom boli písané mnohé pramene súvisiace s dejinami nášho územia. Praktické skúsenosti sú však veľmi dôležité nielen pre historikov, ale aj pre budúcich učiteľov dejepisu. Pre nich je nevyhnutné absolvovať prax na základných alebo stredných školách, najskôr v podobe náčuvov, neskôr už priamym zapojením sa do vzdelávacieho procesu. Okrem seminárov, kde sa venujeme napr. rozboru učebníc a príprave kreatívnych aktivít, sú prínosom najmä predmety zamerané na regionálne dejiny v období stredoveku, novoveku a 20. storočia, nakoľko v súčasnosti sa kladie dôraz práve na spoznávanie minulosti blízkeho okolia a regiónu. No a tiež dvojsemes-



Návšteva výstavy venovanej Tutanchamónovi

trálny predmet Teória a prax vyučovania histórie, ktorý vedie doc. Monika Tihányiová.

Kontakty s praxou majú študenti histórie, ale aj učiteľstva dejepisu, aj vďaka povinne voliteľným predmetom, ako sú významné postavy najnovších slovenských dejín s doc. Pavlom Jakubčinom, či odborná exkurzia s Dr. Radoslavou Ristovskou. V rámci významných postáv prichádzajú na pôdu univerzity kolegovia z Ústavu pamäti národa a vo svojich prednáškach približujú konkrétne osobnosti z dejín 20. storočia. Študenti tak môžu spoznať ďalších odborníkov, neraz aj našich úspešných absolventov, a časť ich vlastného výskumu. Len počas zimného semestra nás z Ústavu pamäti národa navštívili Tomáš Klubert, Martin Halmo, ktorý je zároveň naším externým doktorandom, Josef Halla, náš absolvent Peter Jašek, František Neupauer, Silvia Kopčáni, Pavol Makyna, Beáta Katrebová Blehová či Martin Gabčo. V prípade Odbornej exkurzie ide často o zmiešané skupiny budúcich historikov a učiteľov, preto je dôležité vybrať exkurzie, ktoré budú prínosom pre obe skupiny. Cieľom je dosiahnuť rozmanitosť a navštíviť rôznorodé inštitúcie a expozície. Počas uplynulého zimného semestra sme tak boli na exkurzii v Slovenskom



Prednáška Dr. Petra Jaška z Ústavu pamäti národa

národnom archíve v Bratislave, v Slovenskom národnom múzeu – Historickom múzeu na Bratislavskom hrade, kde bola inštalovaná výstava venovaná Márii Antoinette, taktiež na výstave Tutanchamón – jeho hrobka a poklady, prešli sme si pamiatky súvisiace so stredovekom v centre Bratislavy, ale tiež stredovekú Trnavu a navštívili sme zrekonštruovaný kaštieľ v Dolnej Krupej, spolu s tamojšou kryptou Brunšvikovcov a chotekovským mauzóleom. V závere sme sa stretli a niekoľko hodín sme diskutovali, hodnotili a vymieňali si názory na navštívené pamiatky, ich odborné zvládnutie, či možnosti ich využitia pri výchovno-vzdelávacom procese. Môžeme však povedať, že oba spomínané predmety patria medzi študentmi k populárnym a obľúbeným.

Štúdium histórie či učiteľstva dejepisu tak skutočne nie je len o teórii, stretnutia s praxou sú u nás na dennom poriadku. Nejde vždy len o priame návštevy archívov, múzeí či učenie na školách, sú to každodenné snahy pedagógov z katedry pracovať s prameňmi, učebnicami a robiť tak oba študijné programy nanajvýš aktuálnymi a pútavými.

Radoslava Ristovská
Foto: archív autorky

Daruj si čas

Dňa 6. decembra 2025, symbolicky na sv. Mikuláša, sa v aule teologickej fakulty zišli ľudia z rôznych kútov Slovenska, ročníkov, aj zázemí. Dôvodom stretnutia nebola náhoda, ale sľúbená účasť na zážitkovom stretnutí organizovanom študentkami Counselingu.

Daruj si čas. Každý si pod týmto trojslovným pomenovaním istotne predstaví čosi iné. A napriek tomu, že stretnutie malo svoju organizáciu a scenár, pre každého účastníka prinieslo niečo, čo sa týkalo priamo a osobne jeho. Darovať si čas v predvianočnom zhone, v čase, keď povinnosti a nikdy nekončiacie úlohy či už doma, na pracovnom alebo študijnom poli robia z človeka mechanickú bytosť, môže byť pre každého jedinca prístavom, v ktorom si v toku života má priestor oddýchnuť, prísť k sebauvedomeniu a nakoniec aj k upokojeniu. Presne to malo toto stretnutie za svoj cieľ.



Techniky sa líšili, no cieľ ostal rovnaký pre všetkých. Na začiatku nás všetkých uvítala profesorka Mária Šmidová, ktorá veľmi ľudsky a zrozumiteľne účastníkom vysvetlila, v čom obsah činnosti counselora spočíva. Counseling nie je o vedení, diktovaní, či radení a neskôr v ponúkaní riešení, ale v sprevádzaní. Každý nesieme zdroje riešenia svojich životných okolností v sebe. Counselor je presne ten, kto pomáha pri nachádzaní týchto riešení nedirektívne, empaticky, kongruentne a s pohľadom upretým na človeka.

Predtým, ako sa účastníci rozišli do skupín, v ktorých neskôr prebiehali rôzne aktivity, si mali možnosť vyskú-



šať jednu spoločnú pod názvom Telo ako domov. Predstavovalo to malú mentálnu rozcvičku na uvoľnenie pred aktivitami.

Táto rozcvička mala za cieľ uvoľnenie napätia a naladenie na zvyšok dňa. Spočívala v jednoduchých pohyboch a mala účastníkom pomôcť prísť k vnímaniu prítomnosti. Atmosféru podporil asistujúci pes Azmi (mini austrálsky ovčiak), ktorý dopomohol k vnútornej stabilite. Následne sa účastníci – študenti aj ľudia „zvonku“ presunuli podľa záujmu do skupín. Jedna skupina mala za aktivitu prácu s hlinou, druhá kreslenie.

Kreslenie spočívalo v impulzívnej spolupráci, ktorá mala za cieľ poukázať na zmysel a hodnotu spolupráce, empatiu, a v mnohom aj na to, v čom si človek uvedomuje svoje nedostatky či prednosti, čo mu pri práci s druhým vadí, či čo ho teší. Niektorí účastníci ku koncu prichádzali na isté sebauvedomenie, ktoré spočívalo napríklad aj v tom, že si dokázali uvedomiť, či sú viac oni tými, kto vedie, alebo či im viac vyhovuje byť tými vedenými. Aktivita spočívala v technike spoločného držania jednej obojstrannej ceruzky a tvorbe spoločného obrazu na jednom papieri bez slov. Dovoľenú mali len neverbálnu komunikáciu. Na konci mali účastníci priestor na možnosť counselingového rozhovoru, ale aj na zdieľanie pocitov z danej aktivity a zistení, ku ktorým počas tejto činnosti prišli.

Druhá (súbežná) aktivita prebieha-

júca v inej miestnosti bola aktivita Premena strachu na silu pomocou modelovacej hliny. Účastníkom mala pomôcť pri vizualizácii strachu a práci s ním cez tvorivý proces – tzv. transformácia strachu na silu. Iným cieľom bolo posilniť skupinovú dynamiku a podporu.

Na záver bolo účastníkom ponúknutá Jacobsonová svalová relaxácia s cieľom uvoľnenia napätia a mysle prostredníctvom postupného striedavého napínania a uvoľňovania svalov.

Deň sme teda započali aj zakončili tým, k čomu bol predurčený: uvoľnením a oddýchnutím prostredníctvom času venovanom samému sebe.

Martina Šulová

Foto: Tatiana Lipovská



František Weiss: Trnavský hviezdár, ktorý svojimi meraniami ohúril Európu

Narodil sa v rodine výrobcu sít, no vypracoval sa na jednu z najvýznamnejších postáv barokovej vedy v Uhorsku. František Weiss nebol len matematikom a kňazom, ale predovšetkým praktickým astronómom, ktorého precízne pozorovania hviezdnej oblohy z Trnavy vyhľadávali učitelia z celého kontinentu. Ako riaditeľ observatória historickej Trnavskej univerzity zanechal nezmazateľnú stopu v dejinách astronómie.



Od sitárskeho remesla k hviezdám

Príbeh Františka Weissu sa začal písať v Trnave, kde bol 16. marca 1717 pokrstený ako syn miestneho sitára. Hoci pochádzal z remeselníckeho prostredia, jeho cesta viedla k vzdelaniu. Po štúdiu na jezuitskom gymnáziu v rodnom meste vstúpil do Spoločnosti Ježišovej a svoje vedomosti si prehlboval na univerzitách v Košiciach, Trnave a rakúskom Štajerskom Hradci, kde študoval teológiu. Weiss bol mimoriadne jazykovo zdatný; okrem slovenčiny a latinčiny ovládal aj nemčinu, maďarčinu a francúzštinu, čo mu neskôr otvorilo dvere do medzinárodného vedeckého sveta.

Tri desaťročia pod trnavskou oblohou

Zlom v jeho kariére nastal v roku 1753, keď začal na Trnavskej univer-

zite prednášať matematiku. Skutočným medzníkom bol však rok 1756, keď bolo pri univerzite sfunkčné nové novopostavené observatórium. Weiss sa stal jeho prvým riaditeľom a túto funkciu zastával tridsať rokov až do svojej smrti. Patril k tzv. praktickým hviezdárom. Jeho sila nespočívala v teoretizovaní, ale v precíznej práci pri ďalekohľade. Počas troch decenií vykonával pravidelné astronomické pozorovania a nepretržite meteorologické merania. Tieto údaje sú dnes považované za jedny z najstarších systematických meraní na svete. O kvalite jeho práce svedčí fakt, že dáta z jeho pozorovaní nebeských telies boli vtedajšou európskou vedeckou elitou vysoko cenené a teoreticky analyzované poprednými astronómami.

Priekopník vedeckej žurnalistiky

František Weiss sa do dejín zapísal aj ako editor. V Trnave začal vydávať ročenku *Observationes astronomicae anni...*, ktorá vychádzala v rokoch

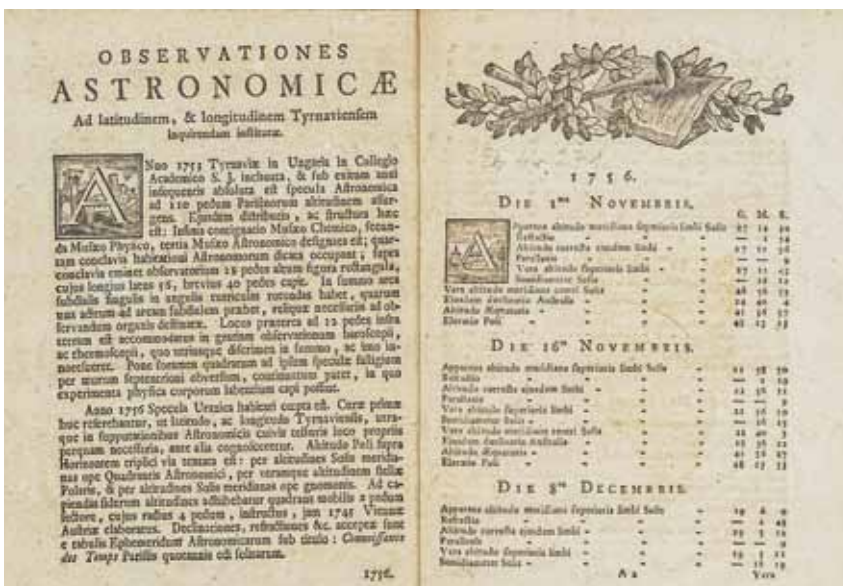
1757 až 1772. Išlo o vôbec prvý vedecký časopis prírodovedného charakteru v celom Uhorsku. Okrem toho sa staral o bohaté prírodovedné zbierky uložené priamo v astronomickej veži. Trnavskú hviezdáreň navštívil v roku 1761 parížsky astronóm a kartograf C. F. Cassini de Thury a vyjadril sa o nej veľmi pochvalne. V roku 1774 alebo 1775 sa v Trnave zastavil aj riaditeľ berlínskeho observatória J. (III.) Bernoulli a svojou návštevou poctil F. Weissu aj astronóm R. J. Boškovič. Ocenením odbornosti a vedeckej akreditácie Františka Weissu bola ponuka kniežata Karola Teodora z roku 1783 zastávať post riaditeľa observatória v Mannheime.

Akademická kariéra a presun do Budína

Jeho autorita v akademických kruhoch bola nespochybniteľná. Po reforme Trnavskej univerzity v roku 1770 bol zvolený za dekana filozofickej fakulty a v akademickom roku 1774/75 zastával najvyšší post – post rektora. Na univerzite pôsobil aj ako svetský kňaz po zrušení Spoločnosti Ježišovej v roku 1773.

Keď sa v roku 1777 Trnavská univerzita sťahovala do Budína, Weiss odišiel s ňou. Na Budínskom hrade vybudoval nové univerzitné observatórium, na ktorom spolupracoval so svojim blízkym priateľom a svetoznáмым astronómom Maximiliánom Hellom pôvodom zo Štiavnických Baní.

František Weiss zomrel 10. januára 1785 v Budíne. Zanechal po sebe dedičstvo v podobe exaktných dát a inštitúcií, ktoré postavili základy modernej astronómie v novovekom Uhorsku.



Prvé číslo ročenky *Observationes astronomicae anni 1756 et 1757* s úvodom F. Weissu, ktorý obsahuje opis budovy trnavského univerzitného observatória

Henrieta Žažová
Reprofoto: Ústav dejín TU

František Weiss v dobovej perspektíve

Pamätná reč na mimoriadne ctihodného a slávneho pána Františka Weissa, znamenitého astronóma, doktora slobodných umení a filozofie, správcu budinského astronomického observatória, ktorú predniesol Juraj Szerdahely, doktor slobodných umení a filozofie, riaditeľ budinského kráľovského arcigyminázia, prísediaci a referent rady pre vzdelávanie, počas slávnostnej smútočnej tryzny, ktorú na počesť zosnulého usporiadala Kráľovská univerzita v Pešti 16. februára v roku 1785. V Budíne, Tlačiareň Kataríny Landererovej, vdovy. V spomenutom roku.

Františka Weissa, veľkú a významnú hviezdu medzi astronómami našej doby, začala minulý rok v júli znepokojovať cukrovka. Pred nedávnym zomrel pod budinským nebom a už sa nikdy nevráti. ...

Weiss takmer tridsať rokov nepretržite skúmal hviezdy a ich pohyby, vypočítaval polohy, premeny a zákonitosti a všetko mohlo byť potom príhodne použité v teórii i praxi. Pracoval s vypätím všetkých síl pre vlastný rozvoj a potešenie, často v telesnom nepohodlí, keby len mohla niektorá časť tela pociťovať nepohodu, a pôžitok mával zo samotného pozorovania neba. ...

Svoju životnú púť začal v Trnave, v meste, ktoré je rodiskom mnohých vzdelancov. ...

Ako pracovitý učiteľ vyučoval podľa zvyku svojich spolubratov jazyky a spoločenskovedné predmety na hornouhorskej akadémii v Košiciach tou metódou, ktorá bola v tom čase najlepšia. Odtiaľ od 53. roku tohto storočia učil a vysvetľoval nábožnej vysokoškolskej mládeži na Trnavskej univerzite základné pojmy aj zložitejšie úlohy z matematiky nepretržite desať rokov. Stal sa známym častým výrokom tých, ktorí v tom čase hovorievali, že v Uhorsku niet nikoho, kto rozumie matematickým vedám lepšie ako náš Weiss. Iní sem zasa posielali dobre vzdelaných žiakov, aj výnimočných učiteľov a vyučujúcich. Toto jedno znášam veľmi bolestne, že keby Weiss žil, mali by sme v ňom matematika prvej triedy. ...

V Trnave bolo postavené prvé observatórium na pozorovanie hviezd v Uhorsku a s veľkou výbavou počas slávnostného obradu bolo zasvätené božskej Uránii [Múze astronómii]. Nevyzvedajte, aké boli začiatky a náklady na vybudovanie takejto obrovskej stavby. Nenúťte ma hovoriť chvály na tých, ktorí chcú byť oslávení skôr

v tichosti než chválorečou vo svojich hroboch. Tento jeden zvykol bdiť a vzpriamený v končinách nachádzajúcich sa vo vzduchu, pozeral na pozemské starosti, on pohrúžený lípol zvyčajným pohľadom na nebeských svetoch a úkazoch, on predpovedal budúcnosť a zaznačoval presný čas minulosti a vyrobil veľmi milé hračky pre oči, na tomto mieste rozširoval



svoje pozorovania do všetkých kútov Európy a astronomickú vedu obohacoval početným vybavením. Sem povolával mysle a zraky astronómov. V Trnave som videl Francúzov a Angličanov, videl som presláveného Hella, Cassinia aj Boskoviča a môžem bez závidy vyhlásiť, že meno a veda Trnavčanov bolo vychýrené, cenené a oslavované vďaka Weissovi ďaleko viac, než kedykoľvek predtým. ... Čoskoro trnavská astronómia získala vďaka obrovskej usilovnosti, dôkladnosti a hodnovernosti meno aj vážnosť. Opreteky sa tu objavovali astronómia z ďalekých krajín, kto-

rí Weissovi ponúkli svoje služby pod podmienkou, že sa navzájom obohatia o astronomické a meteorologické komentáre. Napríklad ako sa astronómia prejavuje v plnom svetle a aké sú jej presné pravidlá? Aké úkazy sa vyskytujú na nebi? Kedy a kde sa objavujú? To sa dá dozvedieť nie z veštenia, ale na základe exaktnej vedy, a predovšetkým je potrebná vzájomná a úprimná komunikácia o veciach. ...

Maximilián Hell vo Viedni, Chimenos vo Florencii, Boskovič v Ríme a inde, Pezzenas v Marseille, de la Caille, Cassini a de la Lande v Paríži, Maskelyne v Londýne, Bernoulli a Bode v Berlíne, Kristián Mayer v Mannheime, Wargentín v Štokholme, Stepling v Prahe, Fixlmüller v Kremži, aké krásne a zvučné mená! A okrem týchto môžem ako prejav úcty vymenovať aj iných popredných astronómov Nemcov a Talianov, Angličanov a Švédov aj Poliakov, ktorí sa presvedčili, že náš Weiss je hodný ich priateľstva a spolupráce a vďaka jeho znamenitosti ho nazývajú najusilovnejším a najdôkladnejším pozorovateľom nebeských javov. ...

Weiss sa nepomíne celý, ak bude v ľudskom srdci tkvieť vďačnosť za prijaté dobrodenie zo strany žiakov, ak bude prežívať úcta k astronómii, ak bude oslávený matematikmi, ak bude stáť Kráľovská univerzita, bude zvečnený v dejinách.

*Preklad z latinského originálu:
Katarína Karabová*

Úryvky zo štúdie s prepisom a prekladom smútočnej reči A. Szerdahelyho: KARABOVÁ, Katarína. Smútočná reč na zosnulého profesora matematiky a astronómie Františka Weissa. In *Fons Tyrnaviensis VIII*. Trnava: Ústav dejín Trnavskej univerzity, 2020, s. 163 – 173.

Dvadsať ročníkov reprezentačných plesov Trnavskej univerzity

V sobotu 7. februára 2026 sa v priestoroch Smolenického zámku uskutočnil jubilejný 20. reprezentačný ples TU – prestížne spoločenské podujatie, ktoré už viac ako dve decéna spája členov akademickej obce, absolventov, partnerov univerzity i priaznivcov vzdelávania, vedy a kultúry. Záštitu nad plesom prevzal minister školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR Tomáš Drucker. Hostiteľmi večera boli Miloš Lichner, rektor TU, a Peter Varga, predseda Akademického senátu TU.

Na jubilejnom ročníku sa zúčastnili osobnosti verejného života, medzi nimi verejný ochranca práv Róbert Dobrovodský, štátna tajomníčka Ministerstva dopravy SR Denisa

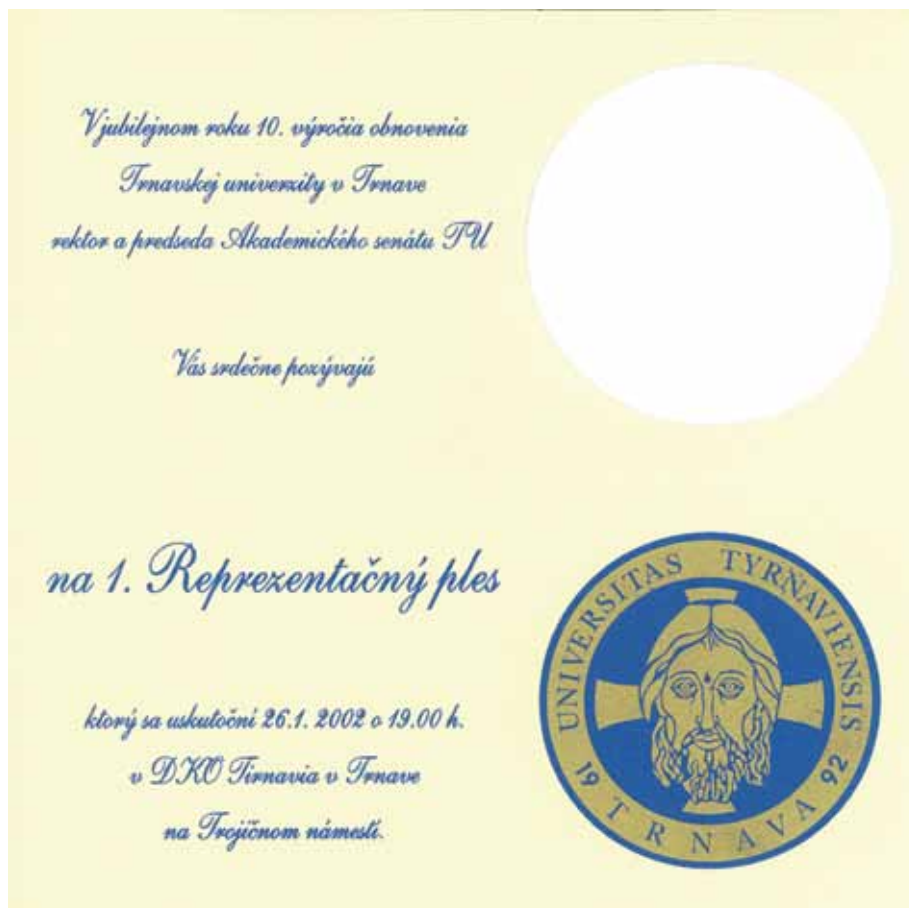


Torta s výzdobou 390. výročia založenia Trnavskej univerzity a 20. reprezentačného plesu TU (2026)

Žiláková a župan Trnavského samosprávneho kraja Jozef Viskupič. Ich prítomnosť podčiarkla spoločenský význam aj reprezentatívny charakter podujatia.

Hudobným hosťom večera bol Pavol Hammel, ktorý svojím vystúpením prispel k neopakovateľnej atmosfére, plnej kultúrnej elegancie. Program doplnili Heskovci z Červeníka, DJ Drobec a DJ Rehy, ktorí sa postarali o tanečnú a zábavnú časť plesu. Večerom sprevádzal Adrián Kobetič, pedagóg PdF TU a riaditeľ trnavskej Galérie Jána Koniarka.

Jubilejný ples bol pripomienkou nielen historického odkazu univerzity – 20. ročníka reprezentačných plesov a 390. výročia založenia historickej TU, ale aj hodnôt, na ktorých Trnavská univerzita stojí – vzdelanosť, akademická sloboda a kultivovaný spoločenský dialóg. Slávnostný charakter podujatia je dlhoročným symbolom rešpektu k akademickej tradícii a zároveň priestorom na rozvoj vzťahov naprieč univerzitnou a spoločenskou komunitou. Výťažok z plesu bol venovaný neziskovej organizácii Ľudia ľuďom.



Pozvánka na 1. reprezentačný ples TU (2002)

Z histórie reprezentačných plesov TU

Myšlienka založiť tradíciu univerzitného plesu vznikla v období, keď bol rektorom Trnavskej univerzity Peter Blaho. Prvý ples sa uskutočnil 26. januára 2002, v roku 10. výročia obnovenia Trnavskej univerzity, v Dome kultúry odborov Tírnavia v Trnave. Už od začiatku bolo cieľom hostiteľov – rektora Trnavskej univerzity a predsedu Akademického senátu TU – ako aj organizátorov vybudovať tomuto významnému spoločenskému podujatiu univerzity výnimočné renomé. Aj preto sa takmer všetky nasledujúce ročníky – s výnimkou spomínaného prvého a desiateho, ktorý sa konal v novopostavenom hoteli Holiday Inn v Trnave – uskutočnili v priestoroch s čarovnou atmosférou Smolenického zámku. Tradícia bola po devätnástich ročníkoch prerušená v rokoch 2021 a 2022, keď sa podujatie nekonalo v dôsledku globálnej pandémie ochorenia COVID-19, a opäť v roku 2025 pre nedostatočný záujem. Prvý spoločný ples trnavských vysokých škôl v hoteli Holiday Inn v Trnave, na ktorom sa okrem hostí z Trnavskej univerzity zúčastnili aj kolegovia z Univerzity sv. Cyrila a Metoda a Materiálovo-technologickej fakulty STU, sa konal 27. januára 2024.

Reprezentačné plesy TU majú výrazný ohlas a spoločenskú prestíž nielen v prostredí univerzity, ale aj v širšom trnavskom regióne. Účastníci podujatia majú tradične možnosť vidieť ukážky štandardnej plesovej choreografie a spoločenských tancov. Na počúvanie aj do tanca hráva ľudová hudba i diskdžokeji, nechýba kvalitné víno, chutné jedlo, bohatá



Úvodné slovo rektora Petra Blahu na 1. reprezentačnom plesu

tombola a predovšetkým výborná nálada. Prijemnú a noblesnú atmosféru večera dotvára vystúpenie hudobného hostia i charitatívny rozmer podujatia. Veľká vďaka za podporu a spoluprácu patrí všetkým sponzorom, ktorí prispievajú k úspešnému priebehu plesu.

Úprimné poďakovanie za obetavú prácu, nasadenie a významný prínos pri príprave tohto podujatia patrí všetkým organizátorkám reprezentačných plesov. Osobitne ďakujeme Adriane Krupovej, ktorá sa až do roku 2020 starala o ich hladký priebeh. Úplne na začiatku rektor Peter Blaho vymenoval komisiu pre prípravu plesu, ktorý viedla riaditeľka kancelárie rektora A. Krupová a jej členkami boli personalistka Elena Kohúčiková a z každej fakulty jedna osoba určená dekanom fakulty. Konkrétne to boli Eva Petková (tajomníčka PdF), Ľubica Kollárová (tajomníčka TF), Viera Novotná (tajomníčka PF), za filozofickú fakultu najskôr Ingrid Chmelová a neskôr Jana Matejová. Fakultu zdravotníctva a sociálnej práce zastupovala Ľubica Valčuhová (pracovníčka študijného oddelenia). Od roku 2012, ako referentka organizačného oddelenia, sa na príprave plesov podieľala a dodnes ich pripravuje Daniela Ladvenicová. Počas celého obdobia ochotne pomáhala Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice TU, najmä pri výbere hudby, programu, moderátora. Všetkým vymenovaným organizátorkám a spolupracovníkom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na úspešnej realizácii plesov touto cestou srdečne ďakujeme.



Tanečné páry na parkete DKO Tírnavia počas 1. reprezentačného plesu



33



Ďakujeme všetkým partnerom a sponzorom 20. reprezentačného plesu TU

Vedeli ste, že...

– ples každoročne privíta približne 220 hostí. Pri príchode hostiteľ obdaruje dámy drobnou pozornosťou – kvetom, najčastejšie ružou, gerberou alebo karafiátom, prípadne elegantne upraveným kvetom v ozdobnej škatuľke.
– počas večera zmizne zo stolov asi 300 praclíkov, 600 pagáčov a 600 minizákuskov. Hostia si pripijú 220 prípitkami, vychutnajú približne 250 káv a k dobrej nálade prispeje aj približne 100 litrov vína. Každý ročník plesu ponúka hostom pestré a bohaté menu, napr. v roku 2017 si hostia mohli pochutnať na týchto kulinárskych špeciálitách: v ponuke teplého bufetu bola pečená kačica so ze-

miakovými lokšami a červenou kapustou, pečené kuracie stehná, kuracie pečienky obalené v oravskej slaninke, guláš z diviny alebo hovädzí guláš, hydinové soté, bravčová panenka na prírodno či pečený filet zo strieborného lososa; studený bufet dopĺňali mäsové a hydinové rolády, nárezové misy a rôzne druhy šalátov – zemiakový, hydinový, syrový či cestovinový, ale aj mrkvový šalát s hrozienkami a orechmi, čerstvé zeleninové šaláty a výber ovocia. Nechýbali ani rôzne prílohy, napríklad opekané a varené zemiaky, ryža s hráškom či čerstvý chlieb a pečivo. Sladkou bodkou večera boli zákusky a štrúdle – maková s višňami, tvarohová s broskyňami či orechová.
– hostia plesu si počas jednotlivých ročníkov vychutnali pestré hudobné programy v podaní viacerých známych



Rektor Peter Blaho otvára 5. reprezentačný ples TU na Smolenickej zámku (2006)



Rektor Martin Mišút víta hostí na 10. reprezentačnom plese TU v sále hotela Holiday Inn (2011)



Predvedenie štandardných spoločenských tancov v podaní profesionálnych tanečníkov (2009)

34



Slávnostná jubilejná torta symbolizujúca 20 rokov od obnovenia Trnavskej univerzity (2012)



Hlavné organizátorky plesov Adriana Krupová (vpravo) a Daniela Ladvenicová (druhá sprava) s bývalou personalistkou TU Elenou Kohúčikovou a Ľubicou Haršányiovou, tajomníčkou HF TU (2013)

umelcov a hudobných zoskupení, medzi ktorými nechýbali Marcela Molnárová, Fragile – slovenská a cappella skupina, Sisa Sklovská, La Gioia, Duo Live Guitars, Adriana Bartošová a Pavol Bereza, Lucia Lužinská a Boris Čellár, Dano Heriban Trio, Bystrík Band a Robo Papp, Robo Opavský (2010 a 2019) či Pavol Hammel (2014 a 2026).

– o hudobný program sa počas jednotlivých ročníkov starali sólisti SĽUK-u, skupina Suzanne, cimbalová muzika pod vedením Štefana Berkyho, folklórna kapela Heskovcov z Červeníka, Rozsutec z Terchovej, Trnavská cimbalofka, Ľudová hudba Andreja Záhorca, ako aj hudobná kapela bratov Kuštárovcov. Do tanca hrali aj DJ Kali, DJ Gabo, DJ Drobec, DJ Pago, DJ Miro Varečka a ďalší. Bohatým programom hostí sprevádzali moderátor Martin

Chynoranský – Chyno, Roman Juraško, speváčka a herečka Andrea Kiráľová, herec a recitátor Štefan Bučko či Adrián Kobetič, najprv ako študent – predseda Študentskej rady TU a dnes ako absolvent a pedagóg.

– výťažok z podujatia bol venovaný na podporu viacerých charitatívnych organizácií, medzi nimi Spoločnosti Downovho syndrómu, Združeniu príbuzných, priateľov a ľudí s psychickými poruchami Krídla, občianskemu združeniu Pomoc obetiam násilia či Domovu sociálnych služieb v Šoporni pre ľudí s mentálnym postihnutím. Finančný výťažok z podujatia bol určený aj na činnosť Centra podpory študentov Trnavskej univerzity v Trnave a pre rodiny v náročných životných situáciách prostredníctvom Domu prijatia pre rodiny Rodinkovo.



Sólisti SĽUK-u sa starali o zábavu na 13. reprezentačnom plesu TU (2014)



15. reprezentačný ples TU otvárali netradične dvaja rektori. Vtedajší rektor Marek Šmid sa poďakoval bývalému rektorovi Petrovi Blahovi (vpravo), za založenie plesovej tradície v roku 2002 a jeho aktívnej angažovanosti sa pre univerzitu aj po uplynutí rektorskej pozície (2016)



Parket plný tanečníkov (2019)



Úvodný ceremoniál 19. reprezentačného plesu TU patrilo tradične hosťiteľom večera – rektorovi Renému Bílikovi (vľavo) a predsedníčke AS TU Kataríne Karabovej (druhá zľava, 2020)



Ples trnavských univerzít sa začal slávnostným otvorením a úvodným príhovorom rektorky UCM Kataríny Slobodovej Novákovej, povereného rektora TU Miloša Lichnera a dekana MTF STU Miloša Čambála (2024)

Henrieta Žažová
Daniela Ladvenicová
PR
Foto: Rektorát TU
Barbora Likavská



Katedra slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty,
Katedra pedagogiky výtvarného umenia Pedagogickej fakulty
a Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity v Trnave

**vyhlasujú pre študentov
denného štúdia**

s ú ť a ť

FEJTÓN 2026



Krátky **fejtón** v rozsahu max. 2 strany A4 alebo kreslený **vtip** či **karikatúru** posielajte prostredníctvom vašich univerzitných e-mailových schránok na adresu **fejton@truni.sk** do 31. marca 2026.

Najlepšie príspevky budú finančne odmenené.

TEŠÍME SA NA VAŠE VTIPNÉ TEXTY A KRESBY.